

Déli Hírlap

A bányai magyarság naplappja, mely a kora reggel órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHEVICI EMDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatalok
TIMIȘOARA
I, Bratianu-tér 3.

A Függetlenség-Torontal-i törvényszék időszakos lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dok. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

Öfelsége miniszterelnökké nevezte ki Gigurtu Ion mérnököt

Az új kormány hivatalba lépett

Bucurestiből jelentik: Az udvarnagyi hivatal július 4-ről kelt 38-as számú közleménye.

1. Ma reggel 9 órakor Tatarescu Gheorghe miniszterelnök, királyi tanácsos megjelent Öfelsége előtt és betérjesztette a kormány lemondását.

2. Ma délelőtt 10 órakor Öfelsége megbízta Ion Gigurtu mérnököt az új kormány megalkotásával.

3. Ma délután 13 óra 30 perckor Öfelsége fogadta Constantin I. Bratianu-t és Iuliu Maniu-t.

4. Délután 15 órakor Ion Gigurtu mérnök, miniszterelnök és kormányának tagjai letették az esküt Öfelsége kezébe.

ULEA OCTAV

a főudvarnagyi hivatal igazgatója

AZ ÚJ KORMÁNYT KINEVEZŐ KIRÁLYI RENDELET

Carol II.

Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királyja minden jelenlevőnek és eljövendőnek egészséget!

A 2300 számú július 4-ről kelt dekretum és az alkotmány 46-ik szakasza alapján elhatározom:

1. Kinevezem Mihail Gheorghe királyi szárnysegédet tábornokot miniszterelnök helyettesé.

2. Kinevezem miniszterekké és államtitkárokká a következőket:

Manolescu Mihail mérnököt külügyminiszterré,

I. Macovei mérnök vezérfelügyelőt közlekedési, közmunkügyi miniszterré és a CFR vezérigazgatójává.

Leon Gheorghe professzort nemzetgazdasági miniszterré, aki a pénzügyminisztériumot, a külkereskedelmi minisztériumot és az uradalmak minisztériumát is ellátja.

David Popescu tábornokot belügyminiszterré.

Niculescu Constantin tábornokot hadügyminiszterré.

Nicolae Pais tengernagyot tengerészeti- és légügyi miniszterré.

Horia Sima professzort szépművészeti és kultúrminiszterré.

I. Gomoh professzort egészségügyi- és népjóléti miniszterré.

Nichifor Crainic professzort propagandaügyi miniszterré.

Hans Ottó Róthi dr.-t kisebbségi miniszterré.

Caracostea Dumitru professzort nemzetnevelésügyi miniszterré.

I. V. Gruia igazságügyminiszterré.

Vasile Noveanu dr.-t az állami javak és leltár miniszterré.

Priboianu Mihailt hadfelszerelési miniszterré.

Stoica Vasile meghatalmazott minisztert propagandaügyi alminiszterré.

I. V. Encesu mérnököt pénzügyminisztériumi államtitkárrá.

D. V. Toni professzort nemzetnevelésügyi államtitkárrá.

Achille Diclescu hadosztály tábornokot a

tengerészeti- és légügyminisztérium államtitkárává.

Ion I. Simionescu dr.-t az egészségügyi- és népjóléti minisztérium államtitkárává.

Petre Logadint belügyi államtitkárrá.

Bidianu Augustint pénzügyi államtitkárrá.

Cretiu Napoleont nemzetnevelésügyi államtitkárrá.

Nemoianu Petret földművelésügyi államtitkárrá.

Strat Gheorghet nemzetgazdasági államtitkárrá.

Topciu Dumitru földművelésügyi és uradalmi minisztériumi államtitkárrá.

3. Miniszterelnököt bízom meg jelen dekretumom végrehajtásával.

Bucuresti, 1940. július 4-én

CAROL

Ion I. Gigurtu mérnök miniszterelnök.

A MINISZTERELNÖK ELETRAJZA

Gigurtu előkelő román család sarja, édesapja a román hadsereg legkiválóbb tábornoka volt. Középiskolai tanulmányainak elvégzése után a mérnöki pályát választotta élethivatásul és tanulmányait Németországban és Franciaországban végezte. Hazajövet a román ipar fejlesztését tűzte ki céljává és nagyszerű ered-

ményeket mutatott fel. Megállapította Bucurestiben a Mica csillampala bányatársulatot, amely kitünően prosperál, de tevékenységének legjelentősebb korszaka 1918 utánra esett, amikor a legnagyobbodott Románia egymásután hatalmasabb új gyárvállalatokkal gazdagodott. Az ő elgondolására és javaslatára vásárolta meg a Mica a brádi Tizenkét Apostol részvényeit 19 millió leiert az osztrák tulajdonosoktól. A régi termelési rendszert Gigurtu Ion a legkorszerűbb rendszerre fektette át és ez az aranybánya vállalat csakhamar Románia legelső bányavállalatává lett. Virágzó vállalat lett a Mica, de nem csak az aranybánya iparban tűnt fel kitünő szaktudása, hanem az idők során az ország nyolc legnagyobb gyárvállalatában vállalt részesedést és fejtett ki tevékenységet. Politikával nem foglalkozott, de bensőséges viszony fűzte Goga Octavian egykori miniszterelnökhöz, aki kormányalakításakor mint kitünő szakembernek, a kereskedelmi tárcát ajánlotta fel. Ettől az időtől kezdve kapcsolódott bele a politikai életbe és a nemzeti eszme előjárca lett.

GIGURTU MINISZTERELNÖK A NEMZET PÁRTJA VEZÉRKARI FŐNÖKE

Bucurestiből jelentik: A Nemzet Pártjának főparancsnoksága 5-ös számú rendelete értelmében Urdarianu Ernest, mint egyszerű tag folytatja működését. A párt vezérkari főnökévé Gigurtu Ion neveztek ki.

Bucurestiből jelentik: Abból az alkalmából, hogy Urdarianu Ernest, a Nemzet Pártjának volt vezérkari főnöke visszalépett megbízatásától és helyét Gigurtu Ion foglalja el, a következő nyilatkozatot tette:

—Tekintettel arra, hogy olyan fontos megbízatást vállaltam, aminek következtében nem tudnám minden erőmet a párt szolgálatába állítani, mint egyszerű közkatonára kívánok a pártban működni. Sikert kívánok a párt új vezérkari főnökének és teljes szívemből kiáltom: Éljen a király, éljen a nacionalista Románia! Egészséget.

A Szovjet nem kívánja ellenőrizni a Dardanellákat

Ankarából jelentik: Török felelős körök a leghatározottabban cáfolják az amerikai lapok ama hírért, amely szerint Szovjetország Törökországot a Dardanellák ellenőrzését, vagy nevezetközévé tételét követelte volna. Ugyanezek a körök cáfolják, mintha Saracoglu külügyminiszter tanácskozást folytatott volna az amerikai nagykövettel.

EGYPTOM NEM LEP BE A HÁBORÚBA

Rómából jelentik: A Messagero közli Ali Maher pasa volt egyiptomi miniszterelnöknek nyilatkozatát.

—Lemondásom azért történt, mert Anglia azt kérte Egyiptomtól, hogy Osztrországgal háború-

ba lépésekor mi is üzenjük meg a háborút Olaszországnak, még pedig a parlament hozzájárulása nélkül. Követelte Anglia, hogy Faruk király nyomban új kormányt nevezzen ki, mert a vezetésem alatt álló kormány nem felel meg a nép akaratának. Az angol-egyiptomi szerződés, amelyet 1936-ban kötöttünk, nem biztosít Angliának ilyen jogokat és úgy én, mint kormányom, valamint a parlament és a pártok vezetői Egyiptom belügyéhez való beavatkozást láttak Angliának ebben a követelésében. A király úgy határozott, hogy Egyiptom nem vesz részt az Olaszország elleni háborúban, csak a szerződésből folyó kötelezettségeit teljesíti, én és kormányom azonban távoztunk.

Nagyarányu segítség a beszarábiai menekülteknek

Bucurestiből jelentik: Vasile karánsebesi püspök és a püspöki kerület egyházi személyzete egy napi fizetését a beszarábiai menekülteknek ajánlotta fel.

A Fundatia Regele Carol 20 ezer leit, az olti fiók 5000 leit ajánlott fel ugyanerre a célra, ezenkívül pedig a személyzete egy napi fizetését.

Az 1913 évi háború veteránjai országos gyűjtést indítottak a menekültek felségélyezésére.

A mezőgazdasági szervezetek országos gyűjtést indítottak a beszarábiai menekültek számára.

állított fel, amelynek elnöke Ionescu Sisesti, ügyvezető elnöke Garoflid volt miniszter és titkára Topciu szenátor.

A központi letétpénztár elhatározta, hogy július 5-től kezdve egyelőre minden kölcsön folyósítását felfüggeszti, mert a menekültek segélyezésére szükséges összegeket kell folyósítani.

A román Vörös Kereszt aláírásai iven a mai napig 4 millió leit meghaladó összeget jegyeztek az országban.

A beszarábiai menekültek számára.

A német Fehér Könyv feltárja a szövetségesek közelkeleti terveit

Fel akarták gyujtani az orosz petróleumkutakat

Berlinből jelentik: A napokban megjelent új német Fehér Könyvből a DNB leközi az alanti okmányokat:

1. Az egyes számú okmány Weygand tábornoknak 1940 márciusában kelt táviratát tartalmazza az angol légi parancsnoksághoz a bakui petróleum állomások bombázásának tervével együtt.

A 2-es számú okirat Gamelin tábornoknak tanulmányát foglalja magában a Finnországnak nyújtandó nagyarányú segítség ügyében és pedig oly módon, hogy Petsamot elfoglalják és tengerészeti támaszpontnak használnák. Erről a kérdéstről tárgyalások folytak Mannerheim tábornok, finn hadvezérrel is. Arról is szó volt, hogy elvágják a svéd vasúri szállítási útvonalat Németország felé.

A 3-as számú okirat Gamelin tábornoknak Weygand tábornokhoz ez év március 12-én kelt táviratát tartalmazza és annak a véleménynek ad kifejezést ebben, hogy a Közelkeleten felvonult francia hadsereget angol parancsnokság alá kell helyezni. A török főparancsnokság viszont azon francia csapatok felett intézkedne, amelyeket a kaukázusi terepen akartak felvonultatni. Erről már tárgyalások folytak a török vezérkar főnökével is.

A 4-es számú okirat az ankarai francia nagykövetség távirati jelentését tartalmazza és ebben közli, hogy Szovjetországot erősen nyugtalanítja a bakui petróleumvidék ellen tett támadás, mert ha a bakui és batumi petróleum forrásokat felgyújtják, az több hónapra át akadályozná a petróleumszállítást. A terv szerint Észak-Irak légi kikötői alkalmasak vol-

nának az orosz petróleumforrások megtámadására.

Az 5-ös számú okirat Gamelinnek egyik tervét tartalmazza, amely a blokádi kiterjesztésére vonatkozik, de szó van itt arról is, hogy lépjenek közbe a finn-országi ellenségeskedés megszüntetésére.

A 6-os számú okmány a szovjet petróleum vidék, a Kaukázus és a bolgár határ menti Fekete-tenger ellenőrzését tárja fel. A kilences számú okmány Weygand táviratát közli Gamelin és Vuillemont tábornokokhoz, amelyben Törökország kijátszásával tervezik az orosz petróleumvidék megtámadását. A 10. számú okmány Gamelin sürgönyét tartalmazza az angol légügyi miniszterhez 1940 május 15-ről keelve, melyben sürgősen kéri a Champagneban szükséges és már az angolok által megígért vadászpilóta gépflytillakat. A 11. számú okmány Gamelin sürgönyét közli, melyet a tábornok május 16-án intézett Churchill miniszterelnökhez, közölve vele, hogy az Alsószajnál a helyzet kétségbeesztő és a francia léghaderő nem elégséges.

Berlinből jelentik: A német sajtó a francia titkos irattárban talált okmányokkal kapcsolatban az ankarai volt francia nagykövetség működését illetően feltárja milyen veszély fenyegette a közelkeletet, a Szovjetet és Törökországot az angol-francia diplomáciai mesterkedések következtében. Legfőként Törökország volt kiszolgáltatva dacára, hogy angol-francia barátsággal kecsegtették. Németország és Olaszország erővel közbelépése mentette meg Európának ezt a sarkát a háborús tűz fellobbanásától.

(Rador.)

Nyolcszáz internálttal elsüllyedt egy angol gőzös

Ezer embert sikerült megmenteni

A Reuter távirati iroda jelenti: Az angol kormány hetekkel ezelőtt elhatározta, hogy az Angliában internálva tartott olasz és német állampolgárokat Kanadába szállítja. Azokról a német, illetőleg olasz állampolgárokról van szó, akikről beigazolódott, hogy olasz, illetőleg német katonai megbízatásokat teljesítettek és ösztökölésben álltak hazájuk hírszerző hatóságai. Az angol belügyminisztérium rendeletére 1500 német és olasz internáltat a 14.500 tonnas Arrandoras Star angol személyszállító gőzösen Kanadába szállították. A hajón az internáltakon kívül az őrszolgálatot teljesítő katonák, valamint a hajó személyzete tartózkodtak. Az olasz és német internáltak szállító hajót 95 mérföldnyire az angol partoktól egy német tengeralattjáró megtorpedózta.

A hajó tizenöt perc alatt elsüllyedt. A hajó kapitányának intézkedésére a mentőcsónakokat vízre bocsátották. A menekülés közben izgalmas jelenetek játszódtak le. Az internáltak, ahelyett, hogy fegyelmetlenül megvárták volna, hogy mentőcsónakba szálljanak, hatalmas tülekedést folytattak egymás között. A hajón összesen 1786 személy tortózkodott. Egy angol gőzös, amely felőrával a német tengeralattjáró támadása után érkezett a katasztrófa színhelyére,

közel ezer embert mentett meg. A tengeralattjáró támadása következtében több, mint 800 ember életét vesztette. A menekülteket egy délköczi kikötővárosban tették partra. A lakosság ruhával és élelemmel látta el az olasz és német internáltakat, akik minden holmijukat elvesztették.

Az elsüllyesztett angol gőzös egyik menekült tisztje a következő drámai részleteket mondotta el a katasztrófáról:

— A német tengeralattjáró periszkópját csak akkor vettük észre, amikor késő volt menekülnünk. Megfigyeltem, hogy egy német internált hősiesen viselkedett. Az a mentőcsónak, amelyben harmincadmagával ült, felfordult. A német férfi a többiek felhívta, hogy segítsenek a mentőcsónakot ismét a felszínre fordítani. Az emberek azonban fáradtan alig tudták

magukat a vízen fenntartani. A német férfi visszafordította a csónakot, kimerítette a vizet, majd egyenként újból besegítette a holtfáradt embereket. Én sokáig egy deszkára kapaszkodva úsztam és megfigyeltem, hogy

a tenger tele volt halottakkal.

Én is arra a csónakra kerültem, amelyet a hősies lelkiületű német férfi mentett meg az eimerüléstől.

— Mielőtt hajónk elsüllyedt volna, ott láttam a hajó parancsnoki hídján a kapitányt, a kormánykerék mellett a kormányost, valamint a fedélzeten az első és második tisztet. Ezek még kísérletet sem tettek a menekülésre. Ők a hajóval együtt pusztultak el.

(Rador.)

Amerika nem nyújt gazdasági segítséget Angliának

Knox ezredes kinevezését csak kellő biztosíték mellett hagyta jóvá a tengerészeti bizottság.

Washingtonból jelentik. A haditengerészeti bizottság 9 szavazattal 5 ellenében jóváhagyta Knox ezredes haditengerészeti miniszterre való kinevezését. A bizottság tagjai sokáig faggatták Knox ezredest, azokról a szállongó hírek felől, vajjon híve-e az Angliának küldendő katonai segítségnek. Knox ezredes tagadó válasza után hozták meg a jóváhagyó határozatot.

Washingtonból jelentik: A tengerészeti bizottság a következő hivatalos jelentést adta ki: „A bizottság megállapítja, hogy hebar Knox ezredes haditengerészeti miniszter a legmesszebbmenően kifejtette nézetét, amely szerint a szövetségeseket segíteni kell, egyúttal azt is előterjesztette jelentésében, hogy ellenzi a háborúba való belépést és csupán az erkölcsi és

A Fratteli Branca milánói cég tapasztalata kezeskedik a

Vermouth Branca
versenyhárs nélküli minőségéről

A besszarábiai menekültek segélyezése

A besszarábiai menekültek segélyezésére alakított megyei bizottság megtette az előkészületeket a gyűjtés megindítására. A gyűjtéshez szükséges gyűjtőveket elkészítették és azokat eljuttatják a temesi helytartóság többi megyéjének prefekturáihoz is. Temesvároton a gyűjtőveken kívül még a tartományi kulturális hivatalnak a helytartósági épület első emeltem levő 94 számú irodájában is lehet pénzádományokat befizetni. A befizetés naponta délután 4-7 óra között történhetik. Vidéken az országörök segítségével a Nemzeti Gárda, az országörök és a katonai előképzősök gyűjtenek pénzt és szeretetadományokat a besszarábiai menekültek számára.

Az esti világítás csökkentése

Az esti világítás csökkentésére kiadott rendelkezéseket az ellenőrzés szerint a lakosságnak hatvan-helven százaléka szigorúan betartja. A MONT iroda közli, hogy a kirakatokat csak kékfényű világítótestekkel szabad megvilágítani. A kávéházakban egyelőre a megszokott világítás lehet, de a kávéházak tulajdonosai kötelesek úgy berendezkedni, hogy adott pillanatban csak a kékfényű lámpák égjenek helyiségekben. Ezenkívül a járművek tulajdonosai is készítsék elő a kékfényű világítóberendezést a járművek fényszóróinál, hogy szükség esetén nyomban ezt a kékfényű fényszórót használhassák. A lakosságot felszólítják, hogy tartsa be a magánlakásokra vonatkozó előírásokat, mert a MONT iroda közgei megfelelő ellenőrzést gyakorolnak.

A bucurestii és belgrádi magyar követek Csáky magyar külügyminiszternél

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda közli: Csáky István gróf külügyminiszter kihallgatáson fogadta Magyarország bucurestii követét, Bárdossy Lászlót és Magyarország belgrádi követét, Takács-Bessenyei György bárót. A két követ jelentést tett a külügyminiszternek a legfontosabb időszerű kérdésekről. A jelentéstét után mindkét követ visszautazott állomáshelyére.

(Rador.)

Japán sürgeti az angol választ

Tokióból jelentik: A tokiói angol nagykövet közölte az angol kormánnyal, hogy még nem kapta meg a választ Londonból, hajlandó-e az angol kormány a Csang-Kai-Seknek Hongkongon keresztül juttatott segítséget beszüntetni.

(Rador.)

Napoleon meghódította Európát...

;-; de a S U L F A M Y L az egész világot ;-;

Angol-francia tengeri ütközet az oráni kikötőben

Megadásra szólította fel egy angol hajóraj a francia flottát

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentése

A Német Távirati Iroda csütörtökön reggel Clermont Ferrandból jövő keltezővel hivatalos közleményt adott ki. Eszerint július 3-án reggel az Északi-tengerről jövő jelentékeny angol tengeri haderő első vonalbeli hadihajója jelent meg Oran és északafrikai francia támaszpont kikötőjébe. Itt horgonyzott tudvalevőleg a francia hajóhad egy része, többek között a Dunkerque, a Strassbourg és a Bretagne nevű francia páncélos csatahajók, több kisebb cirkáló és tengeralattjáró. Az angol hajóraj parancsnoka, egy tengernagy felszólította a francia hadihajóraj parancsnokát, hogy adja meg magát, vagy azonnal süllyessze el hadihajóit. Az angol tengernagy mindössze 6 órát engedélyezett a francia parancsnoknak a válaszadásra, mivel azonban ez vonatkozott teljesíteni a felszólítást, az angol hajóhad rövidesen tüzelni kezdett a francia hadihajókra. A francia kormány, amikor tudomást szerzett erről a támadásról, azonnal parancsot adott az alexandriai kikötőben horgonyzó angol hajóhadhoz beosztott francia ha-

dihajóknak, hogy azonnal szedjék fel a horgonyt és szükség esetén erőszak alkalmazásával is fussanak ki a nyílt tengerre, hogy mielőbb francia kikötőbe érjenek a fegyverszüneti egyezmény megállapodásainak teljesítése érdekében. Az angol hajóhad eme támadása annál nagyobb felháborodást és gyűlöletet keltett francia kormánykörökben, mert azt a volt szövetséges angol hajóhad a kormánya utasítására követte el. A francia kormány a kora reggeli órákban szikratávíró útján adott parancsot a távol lévő összes francia hadihajóknak, hogy álljanak készen minden támadásra és a támadó angol hajók ellen is azonnal tüzeljenek.

A francia kormány különben a délelőtti órákban jelentést tett az eseményekről a német fegyverszüneti bizottságnak és ebben a kérdésben Hitler német birodalmi vezér hozzájárult ahhoz, hogy a francia hadihajók szükség esetén süllyesszék el magukat, ami szintén megfelel a fegyverszüneti egyezmény szellemének.

Két csatahajó és több cirkáló átmenekült az angol ostromzáron

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség a délelőtti órákban rövid közleményben ismertette az Oránban történt eseményeket. A közlemény szerint az angol kormány június 3-ára virradó éjszaka

parancsot adott ki, hogy az angol hajóhad vegye ellenőrzés alá azokat a francia hadihajókat, amelyeket melléje beosztottak és amelyek angol kikötőben tartózkodnak.

Ezt az intézkedést sikerült végrehajtani, bár az eljárásnak két áldozata van. Az oráni francia hajóhad parancsnoka ugyanis kijelentette, hogy nem hajlandó semmiféle javaslatba belemenni, vagy semmiféle feltételt elfogadni. Ennek kikerülhetetlen következménye volt, hogy az akció megkezdésétől indítva az ott tartózkodó hajók ellen.

Oranból érkezett Reuter jelentés közli, hogy az angol hajóhadnak

az oráni kikötőben tartózkodó francia hajók elleni támadása pillanatában a francia hajók nagyrészt gözmélikültek voltak

és úgy álltak a kikötőben, hogy nehéz tüzsergüket nem használhattak. A Német Távirati Iroda megjegyzi, hogy ez a körülmény is erősen jellemző az angolok eljárására. Az angol hadihajók nagy távolságból kezdték tüzelni a nagyobb francia hajóegységekre. A tüzelés közben a Bretagne francia csatahajójának sikerült a kikötőt menekülésszerűen elhagyni, de ezután alnába ütközött, amelyet valószínűleg az angolok helyeztek el és a levegőbe repült. A Strassbourg csatahajójának és több kisebb cirkálóknak, valamint francia tengeralattjáróknak sikerült áttörni az angol hadihajók gyűrűjét. Az Anliában horgonyzó francia hadihajók

utasítást kaptak kormányuktól, hogy ha kell kizdelem árán is hagyják el a kikötőjüket

és a fegyverszüneti feltételeknek megfelelően azonnal menjenek Brest kikötőjébe.

Az oráni francia hadihajók ellen támadó angol flotta 3 sorhajóból, egy repülőgépanyahajóból, 3 cirkálóból és több torpedórombolóból állott.

BOMBÁZTAK SKÓCIÁT ÉS AZ ANGOL PARTVIDÉKEKET

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség jelenté: Szerdán délután ellenséges repülők jelentek meg Anglia északkeleti partvidékén és Skócia felett. A bombázások következtében 16 személy megsebesült. Bombákat dobtak le még Nagybritannia keleti és délkeleti partjai mentén. Suffold városban 2 személy meghalt, hat súlyosan megsebesült. A partvidék repülőgépek elüttek az ellenséges bombavetőket és sérülés nélkül visszatértek. Más jelentés szerint

a keddi esti bombázásoknak 13 halott és 120 sebesült áldozata van.

LEFOGLALTÁK AZ ANGOL KIKÖTŐKBEŒN LEVŐ FRANCIA HAJÓKAT.

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség közli, hogy július 3-án angol haditengerészeti csapatok keresték fel a Dél-Anglia kikötőiben levő francia hadihajókat, valamint azokat a helyiségeket, ahol a francia haditengerészet legénysége volt elszállásolva. A hadihajókat lefoglalták és a legénységet összegyűjtötték. Összeütközésre sehol sem került sor

NEM SIKERÜLT AZ ANGOL AKCIÓ

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség közli: Az olasz közvéleményben mély hatást keltett az angolok kísérlete, hogy elfogják a francia tengeri ha-

Németország engedélyt adott a francia flottának egységei elsüllyesztésére

Berlinből jelenti a DNB: A Wiesbadenben ülésező fegyverszüneti bizottság tegnap a francia bizottság útján megkapta a francia kormánytól azt a hivatalos értesítést, hogy Oran közelében a francia és angol hajóhad között összeütközésre került a sor. Hitler Adolf, mint az összes német haderők főparancsnoka erre

felhatalmazta a francia kormányt, hogy felvehesse a harcot az angol hadihajókka!

és ha nem tudna másként megmenekülni az elfogatástól, úgy saját maga süllyessze el a hajókat. Az utasítás teljesen megfelel a fegyverszüneti egyezmény szellemének és a tengelyhatalmak azon ígéretének, hogy a francia hadiflottát a további hadműveletekben nem veszik igénybe.

A LONDONI JELENTÉS

Londoni hivatalos magyarázat szerint a francia flotta elleni támadás azért vált szükségessé, mert az angol kormánytól tudomására jutott, hogy Németország az Anglia elleni harcban fel akarja használni a francia flottát is.

ORAN, BIZERTA, BREST

Oran, amely a mai jelentésben szerepel, az ugyanilyen nevű algeriai tartomány fővárosa. Oran a Falcon fok és Pointe de l'Aiguille közt fekvő oráni öböl partján fekszik és nagyszerű kikötője van. A régi városrészt állítólag 902-ben andaluziai muzulmánok alapították. A tizenötödik század végén ka-

arót és hogy megtámadták az Oranban tartózkodó francia hajóegységeket.

Az angolok székenletes módon tüzeltek a még tegnap szövetséges hadihajókra.

Az angoloknak ez az eljárása ellenkezik a becsülettel és minden jó érzéssel — írják az olasz lapok. A Lavoro Fascista leközi a tengeri csatáról szóló első híreket. A Tribuna című lap közli a tengeri csatáról szóló jelentéseket. Rómában rámutatnak arra, hogy

az angolokat újabb csalódás érte, mert azt hitték, hogy simán el tudják fogni az egész francia tengeri flottát.

CÁFOLJÁK, HOGY A NÉMET KORMÁNY BÉKEJAVASLATOT KÜLDÖTT ANGLIANAK.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentés szerint a londoni City bizonyos körei hivatalos német békejavaslatról szóló híreket terjesztettek. Ezeknek a híreszteléseknek az a céljuk, hogy a nyomott angol közvélemény lelkiületét erősítsék. Az United Press Londonból egyik külföldi nagykövetre való hivatkozással azt jelenti, hogy a német külügyminisztérium békejavaslatot nyújtott át egy angol személyiségnek. Azzal is igyekszik a lap valószínűvé tenni a hírt, hogy leközi ennek az állítólagos békejavaslatnak a tartalmát. Jól értesült német részről megállapítják, hogy

ezek a híresztelések teljesen valótlanok, amelyekkel meg akarják támasztani az angol népet a jelenlegi reménytelen helyzetében.

VISSZAVERTÉK AZ OLASZOK EGY ANGOL TAMADÁST.

Rómából jelentik: Az olasz főhadiszállás 24-ik hivatalos jelentése így hangzik: A kirendelt hadszíntéren egyik hadoszlopunk visszavetette az angolok páncélos osztagát. Az olasz repülők pedig megtámadták és szétszórta a gépesített ellenséges osztagot. Távobabb délre is visszavertük az angolok támadását. Egy tengeralattjárónk nem tért vissza kiindulási helyére. Kelet-Afrikában elfoglaltunk egy ellenséges sáncállást, amelyet csapataink szilárdan tartanak. A szudáni harcúterén az olasz légi erők ellenséges állásokat bombáztak.

A FEGYVERSZÜNETI BIZOTTSÁG HATÁROZATAI.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közli, hogy a német fegyverszüneti bizottság a mai megbeszélések során megvitatta a francia rádióval kapcsolatos kérdéseket. A német fegyverszüneti bizottság elhatározta, hogy

a meg nem szállott területeken engedélyezi a francia kormány számára a rádióadások megkezdését.

A leadásokért a francia kormány viseli a teljes felelősséget. Német részről az adásokat nem fogják cenzurálni.

lóz telep volt. 1509-ben a spanyolok elfoglalták, de 1708-ban visszakerült az algeriai bej hatalmába. 1732-től 1792-ig ismét spanyol birtok volt és 1831-ben került a franciák birtokába.

Bizerta város Tuniszban, ötezer lakossal. Újabbban a franciák a tengertől csatornát építettek és ezáltal óriási kikötőt nyertek ott. Mólók és erődök építésével elsőrangú hadikikötő lett.

Brest igen fontos hadi kikötő Finistere francia tartományban, nyolcvanötezer lakossal. Hadikikötője egyike a legszebbeknek Franciaországban. Már a rómaiaknak is volt benne erődjük, a bretagnei hercegek 1239-ben szerezték meg a maguk számára. Az angolok 1694-ben hiába ostromolták az erős kikötőt.

Megszüntetik a németek által megszállt államok svájci követségeit

Bern. A Reuter ügynökség jelenti: A berlini svájci követség értesítette a külügyminisztérium, hogy nem ismeri el a belgiumi, hollandiai, luxemburgi és norvégiai svájci követségek működését és ezeket július 15-ig meg kell szüntetni. E felszólítás következtében felmerült az a kérdés, hogy mi történjen a fenti államoknak Bernben akreditált követeivel.

(Rador.)

A magyarság két halottja

A magyar szellemiségnek két halottja van. Mind a kettő sokáig állott a vártán, mind a kettő becsületesen teljesítette kötelességét. Az egyik tudós és író volt, aki gondolatokat termelt, a másik színművész, aki a szó szépségét öntötte formába. Hosszú ideig világitottak a magyar kultúra egén, azután pályájukat megfűtve, lehányatották, eltűntek a végtelenben, hogy mint soha el nem felelt értékek éljenek egy nép lelkében és emlékezetében.

Császár Elemér dr.

Irodalomtörténész. Nagyhirű tudós férfi, aki egész életét a magyar irodalom kutatásának és ismeretének áldozta. 1874-ben született és már ifjú korában feltűnt kiváló képességeivel, irodalom ismeretével. A tanári pályát választotta és 1918-ig Pozosyban az itteni akadémián az irodalmi tanszéken tanított. Az osztrák-magyar monarchia összeomlása után Budapestre költözött, ahol az akkor már nagyhirű tudóst meleg szerettel fogadták és képességeinek megfelelő álláshoz juttatták. 1923-ban a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem irodalomtörténelmi tanszékének nyilvános rendes tanárává nevezték ki és ettől kezdve most bekövetkezett haláláig, ezt a méltóságot be is töltötte. Az új tanári nemzedék az ő tanításával indult ki az életbe és tanítványai rajongva szerették, mert együttérző melegsívű ember volt, emellett csodálatos belbincselő erejű előadó. Aránylag fiatalon, hatvankét éves korában jött el érte a halál. Sokáig betegeskedett, mert szervezetét megrögte a hosszú és fáradságos munka. Még életében elert minden kitüntetés, címet és rangot, amit magyar professzor elérhet. Sokoldalú irodalmi munkásságának elismerésül a Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy Társaság rendes tagjává választotta. Egyik rajongója és ápolója volt a Petőfi-kultusznak és ezért a Petőfi Társaság elnökségével tisztelték meg. Mindkét budapesti egyetemnek több ízben volt dékánja és tulajdonosa alapítása óta a legnagyobb és legmegtiszteltebb magyar irodalmi és művészeti kitüntetésnek, a Korvin-koszorúnak. Sok értékes irodalmi, irodalomtörténeti és más szakmunkát írt, amelyek becses kincsei a magyar szellemiségnek. Halála mélységes gyászát kellett nemcsak Magyarországon, hanem mindenütt, ahol magyarul olvasnak. Temetése szombaton lesz Budapesten a Parkasréti-temető halottsházából.

Vendrey Ferenc

A magyar színművészet egyik kimagasló nagy alakja volt. Művész a szó legtisztább és legnemesebb értelmében, egyike a régi úttörő nagyoknak, akik megteremtették a modern magyar színtársulatot. Erdélyi ember, Sepsiszentgyörgyön született 1858-ban, előkelő családból. Apja tábornok volt, aki fiát is katonai pályára akarta nevelni, de a kis Ferencben már korán megmutatkozott a színház iránti nagy szerelem. Még egészen fiatalon, kisdikák korában megszökött a szülői háztól, mert olthatatlan vágyat érzett a színpad iránt. Felcsapott vándorszínésznek, játszott kis szerepekben, volt komornyik, herceg, statisza, plakátragasztó, színlaposztó, kulisszatolató és közben, a küzdelmes, de boldog esztendőket sokat tanult. Végre elérte élete nagy vágyát és bekerült a kolozsvári nemzeti színházhoz, az akkori legelőkelőbb magyar vidéki társulathoz. Itt csakhamar felfedezték ösztönösét és teret is adtak művészet: fibonakozására. A múlt század végén egyik legnépszerűbb és legkedveltebb tagja volt a nagyhirű kolozsvári együttesnek. Különböző mint komikus tűnt fel, eredeti, zamatos humorra utánozhatatlan volt. 1900-ban, amikor megalakult Budapesten a Vigszínház, a modern színtársulatnak ez a fiatal, de erős háttérje, őt is meghívták. Annak a világhírű gárdának volt egyik erőssége, amelynek tagjai között található volt Hegedűs Gyula, Tanay Ferenc, Fenyvessy Emil, Varsányi Irén, Göth Ede, Kertész Ella, Tapoczay Dezső, Szerényi Zoltán, Hunyady Margit. Modern társadalmi színmű, vagy francia vígjáték el sem volt képzelhető Vendrey Ferenc nélkül. A Flers, Caillavet, Bisson, Brieux, Hennequin, Weber darabokban csillogott „Vendrey tata”, ahogyan barátai és tisztelői nevezték a jellegzetes arcú, fehérhajú, cvikeres öregurat. De ő vette sikerre a fiatal Molnár Ferenc és Bródy Sándor darabokat is. Volt valami végtelen báj és kedvesség beszédében és finom derű az alakításában. Rend-

Olasz katonai vélemény a francia összeomlás okairól

Miért bukott meg Weygand tábornok védekező taktikája.

A Popolo d'Italia egyik legutóbbi számában jelent meg az alábbi cikk. A szerző végignézte a nyugati harctér végső csatáját, látta Weygand elentámadásait, melyeket a gépesített német hadsereg ellenállhatatlan erővel tört meg.

„A szövetségesek az időt hívták segítségül, az időt, amely nekik dolgozik — kezdi cikkét az olasz katonai szakértő —

A németek valamennyi harci tettét az jellemezte, hogy semmivé tegyék a francia reménykedést és időt ne adjanak.

Soha nem indokoltabb az emberáldozat, mint most, mert a német vezérkar tervei mindent, csak időt nem akartak adni a franciáknak.”

„Amikor Weygand vette át a főparancsnokságot Gamelin-től, meg is állította az előrenyomulást. Weygand-vonal valójában nem volt, csak egy okos hadvezér terve kis egységek mozgótámadásának megszervezésére. Weygand támadva akart védekezni, tehát mély és rugalmas csapatot szervezett, amely tulajdonképpen akadályok sorozatából állott a német harci kocsik ellen.

A francia vezér 75 milliméteres ágyúk tüzével fogadta a német harci kocsikat. A beépített nehéz gépfegyverfészek katonáinak az volt a parancsuk, hogy az aknavetőkkel csak a kisebb harci kocsikra tüzeljenek, de a nagyobbakat engedjék keresztül a vonalon. Így ment a harc napokon keresztül. A nagy harci kocsikat leterítették a 75 milliméteres ágyúk, a kisebbeket pedig a nehéz gépfegyverek és az aknavetők tizedelték meg. Eközben kis francia gépesített osztagok támadtak minden részen és értékes eredményeket értek el.”

ÚJ NEMET HARCMODOR

„Minden másként történik s Weygandnak sikerült volna ez a harcmodor, mely jelentősen fogyasztani kezdte a német motoros erőket, ha huzamosabb ideig alkalmazni tudja és

ha lett volna mielőbb szervezni erre a harcmodorra újabb francia gépesített erőket.

Különösen a szárny-vonalakon értek el szép eredményt a franciák és megcsodálhatta a német vezetőség ezekben a harcokban a francia katona egyszerű hősiességét, önfeláldozását és a francia vezérkar gyors elhatározó akaratát. A német vezérkar ekkor rendelte el az általános támadást a Somme irányában, egészen Brestig. Weygand már az első napon megértette a német vezérkar szándékát és minden erejét összeszedve, meg akarta akadályozni ezt a tervet. A Somme és Brest közti szakaszon a gyalogság szűfolt sora támadott a legmodernebb mozgótüzérség támogatásával. A Weygand-terv elegendő volt a gyalogsági támadás visszaszorítására és csak a déli szárnyon sikerült egy gépesített német osztagnak előretörnie Rouen felé.”

„Weygandnak még sikerült a francia gépesített seregrészekkel betömni a rést is, elvág-

ta az előrenyomult német motoros egységet a derekhatól és vagy elpusztították, vagy elfogták. A francia motoros hadsereg villámgyorsan felvonult itt, a csatasor folytonosságáá helyre volt állítva és tovább folyt a kis egységekkel nyugtalanító támadás a németek ellen.”

„A német vezérkar, látva az új francia harcmodort, szintén új harcmodorra válaszolt.

Adott jelre hatalmas négyosztagot alkotva törtek előre a nehéz német harcikocsik. Tüzet okádva meg is tartották ezt a négyosztagot, beleekelődve a francia csatasorba. A négyosztagbe ejtőernyősöket, könnyű tüzérséget és főként robbantó csapatokat engedték le.”

„Amikor a harci kocsik négyosztagába leeresztett csapatokat megszerverték, megkezdődött a harc a tenger és a Maginot-vonal közötti úgynevezett zárt terepen, Napoleon módszere szerint. A régi harcmodor elveit követve, de a legmodernebb hadiszerekkel indult meg a borzalmas erejű német támadás és csak egyet kell megemlíteni: amikor kinyílt a harcikocsik gyűrűje és egy új kis hadsereg indult rohamra, a gyalogság első sorában harcolt a tüzérség is.”

„AZ UTOLSÓ NEGYEDORA”

„Részvett ebben a harcban a „modern lovasság”, a könnyű harcikocsik és páncélos osztagok serege is. A repülőgépek a híres bukórepüléssel szórták a tüzet és a halált a hősiességgel védekező franciákra, akik lassan-lassan felhagytak a védekező támadással és most már csak védekeztek.

A német támadás célja a Szajna elérése volt. Négy hatalmas erejű német harci csoport támadott a hajnali órákban és az elsőprő erejű támadással szemben is sikerült ellenállniuk a franciáknak. A németek előrehaladtak ugyan, de egyik német csoportnak sem sikerült elérnie azt a célt, amelyet a hadvezetőség előírt.”

„Az utolsó negyedóra”, ahogy Weygand nevezte a harcot, azután kezdődött: véresebb, pusztítóbb, hősiesebb harcot talán még nem látott a világtörténelem.

Felvonult mind a két oldalon a modern harcászati minden eszköze, harcikocsi, lángszóró, mindenféle méretű gépfegyver, aknák, kézigránátok és ezek megtörték a francia ellenállást.

A kitűnően kitervelt francia védekezésnek össze kellett omolnia a még jobban kitervelt és mindenféle harci eszközökkel ellátott német támadás előtt.”

„Ezzel az ütközettel — ahol egyaránt súlyos veszteségeket szenvedtek a franciák és németek — a franciák el is veszítették a háborút. Ami ezután jött, csak learratta annak a harcnak a gyümölcsét, amelyet ezen a szakaszon vívott egymással a két hadsereg” — fejezi be cikkét a Popolo d'Italia harctéri tudósítója.

Új katonai zónákat állapítottak meg a Belvárosban, Erzsébetvárosban és a Józsefvárosban

Temesvár város polgármesteri hivatala MONT iródnájának közlése szerint a város területén újabb katonai érdekltségű zónákat állapítottak meg. Ezek

az új katonai zónák a Belvárosban, Erzsébetvárosban és Józsefvárosban vannak.

A Belvárosban a Circumvalatunni, Diaconovici Loga, Zorobara, Hector és Hercules utcák, valamint az ezen utcák közötti terület, ezenkívül a Torontalulul, Aradulul és Lipovei utak, továbbá az ezek által határolt terület egészen a Cetătili, Miresei és Mormintelor utcáig. A Józsefvárosban az állomással szemben lévő részén a Garii, Barituu és Gelu uc-

cák, valamint az ezek között levő terület és a Fröbl, Vacarescu utcák és a Carol út találkozására között fekvő rész. Az Erzsébetvárosban katonai érdekltségű zóna a Victor Babes út egy része, a Hermes, Mitropolitul Varlam, Mitropolitul Popescu és az Oltu utcák, valamint az ezek közötti terület. Az új katonai érdekltségű zónákra vonatkozólag

részletes felvilágosítások a városházán kaphatók, ahol az új zónák a városháza kapubejárata alatt kifüggesztett térképen is fel vannak tüntetve. Az új katonai érdekltségű zónák területén lakó polgárok kötelesek külön lakhatási engedélyt beszerezni.

kivül sokoldalú művész volt, aki súlyosveretű drámáknak és komoly színművekben ugyanúgy megállta helyét, mint a pikáns francia bohózatokban. A híres vigszínházi stílusnak egyik megteremtője volt, lelkes apostola annak a színpadi irányzatnak, amely szakítva a régi hagyományokkal, az életet vitte a színpadra. A világháború előtti esztendőben az azóta már szintén elhunyt Tapoczay Dezsővel a Vigszínház nyári szünetét Aradon és Temesváron töltötte, ahol

Krecsányi Ignác és Szendrey Mihály társulatánál játszott. A két vidéki város valóságos második otthonává vált. Régi emberek még emlékeznek „Vendrey tata”-ra, aki legjobb szerepeiben lépett fel nálunk. 1925-ben nyugalomba vonult, csak ritkán játszott egy-egy darabban, vagy filmben. Nyolcvankét éves korában hunyta le örök álmra szemét és elhunását az egész magyar színészvilág könnyező szemmel gyászolja meg

(K. S.)

Egy történelmi villa

A Medici-villa ismét Róma város tulajdona. 1803 óta ugyanis a francia művészeti akadémia székháza s mint ilyen, Franciaország tulajdona volt. Június 22-én azonban az olasz kormány a hadijogra hivatkozva elrendelte a villa kisajátítását és azt Róma város kormányzójának adta át.

A Medici-villa tiszta olasz művészeti alkotás. Története legszorosabban összefügg Róma történetével. A palota története 1540-ig nyúlik vissza. Ebben az évben Ferdinando Medici megszerezte a Pauletti-családtól a Pincio-hegy egy tekintélyes részét, azt a részt, ahol régebben Lucullus kertjei voltak. Ezen a helyen épült négy évvel később, 1544-ben a mai palota építője azonban nem Ferdinando Medici, hanem Ricci kardinális volt.

A palota előző homlokzatának jellegzetesége, hogy a bejáratot körülvevő fal több helyen benyomódott. Ennek megvan a maga története. A lemondása után Rómában élő Krisztina svéd királynő fogadott egyszer egy Medicivel, hogy másnap reggel álmalból egy jóírányzott ágyúlövés fogja felkelteni. Ez az ágyúlövés másnap el is dördült, a Medici-villával szemben levő Angyalváról és az ágyúgolyó a palota bejáratát találta. Később a palota tulajdonosa elrendelte, hogy a kőágyúgolyókat a palota kerítése díszítésére állítsák fel.

Ricci kardinális halála után a palota Alessandro Ottaviano Medici bíboros tulajdonába ment át, aki huszonhét napig XI. Leó pápa néven uralkodott. Alessandro Medici volt a palota tulajdonképpeni megalkotója. Ebben az időben Róma körül sok ásatást eszközöltek. Alessandro Medici kardinális, aki nagy műértő és műkedvelő volt, ezekből az akkor talált kincsek közül rengeteget halmozott fel a palotában és a palota kertjében. A XVII. században a palota Peretti herceg tulajdonába ment át, majd egymás után voltak a palota lakói a mantuai herceg, Orsini bíboros, Maria Medici, VII. Henrik felesége, aki ifjúságát töltötte itt és II. Ferdinánd francia király. Mint minden akkori palotának, így a Villa Medicinek is külön fogháza van, amely arról vezetésre, hogy egy ideig Galilei is itt volt fogházban.

A XVII. század vége felé toscánai örökség révén a Villa Medici a Habsburg-lotharingiai ház tulajdonába került, 1750-ben, római tartózkodása idején, itt lakott II. József császár és testvére, a későbbi II. Lipót. A XIX. század elején, a háborús események következtében, a Medici-palota gazdát cserélt. A luvnevillei béke következtében a toscánai nagyhercegség Spanyolországhoz került és Pármai Lajos herceg lakott benne. De már két évvel később, 1803-ban francia kezdeményezésre a francia akadémia, illetőleg a francia állam tulajdonába ment át.

A római francia akadémia már a XVII. századtól fogva működött és XIV. Lajos híres minisztere, Colbert alapította. Annak idején a Salvati-palotában székelt. Napoleon, aki akkor még első konzul volt, úgy rendelkezett, hogy innen a Medici-be költözzön át a francia akadémia. Ettől kezdve a Medici-palota a francia művészet oiaszországi hajléka volt. Pillanatnyilag a palotát az olasz állam csak kisajátította. Nagyon valószínűnek látszik azonban, hogy ez elkövetkezendő francia-olasz békétárgyalásokon a Medici-villa új jogállását is szabályozni fogják.

Két tiszteletbeli kanonok ünnepélyes beiktatása

Kristofosák Ferenc és Volk Mihály tiszteletbeli kanonokok elhalálása következtében a temesvári katolikus káptalani testületben megüresedett két tiszteletbeli kanonoki stallum. Pacha Agoston püspök a káptalan meghallgatása után a két tisztséget betöltötte és Lischerong Mátyás resciai főesperes-plebánost és Engelhardt József zombolyai esperes-plebánost kinevezte az elhaltak helyére tiszteletbeli kanonoknak. A két közbecsülésben álló egyházi férfiú tegnap reggel kilenc órákor megjelent a püspöki székesegyházban és a sekrestyében az összes káptalani tagok jelenlétében megtörtént ünnepélyes beiktatásuk. Kayser Lajos nagypüspöt, pápai protonotárius végezte a beiktatást, az előírt szertartás keretében és utána a két új kanonok elfoglalta stallumát, majd mindketten résztvettek a szokásos káptalani misén. A tiszteletbeli kanonokok száma most ismét ötre emelkedett.

Új köfaj népbiztos Szovjet-országra

Moszkvából jelentik: Kaganovics Lázárt a kőolajgyékek népbiztosát felmentették állásától és helyét Szecsín foglalta el. Iszakov lett a halásznai ügyek népbiztosa.

Ötmillió forint elvonásával vádolják a marosvásárhelyi kőolajfinomítót

Vizet szivattyúztak a feketén eladott olaj helyére

Marosvásárhelyről jelentik: Alig egy esztendeje annak, hogy a marosvásárhelyi Kőolajfinomító R. T.-ra kimondották a csődöt. Az egyetlen ilyenfajta erdélyi vállalat bukása annak idején országosra nagy meglepetést okozott. A csődbejutás után nyilvános árverésen az Albina-bank vette meg a gyárat, amellyel szemben mintegy 11 millió forint követelése volt. A csőd bejelentése következtében az érdekeltek, elsősorban a nagyszámú hitelezők, valamint a Kőolajfinomító munkásai és tisztviselői, akik elmaradt fizetései következtében perek sorozatát indították a vállalat ellen. Ugyszintén perhez folyamodott a Compania Română de Petrol is, amelynek a fennálló bizományi szerződés folytán nagy mennyiségű feldolgozandó nyersanyaga volt a

gyár tartályaiban és raktáraiban. A Compania Română de Petrol-t bírósági végzés alapján likvidálták a gyárból, míg a munkások követelését még a mai napig sem egyenlítették ki. A vállalat, miután ingatlana és berendezése az Albina kezére jutott, újra elkezdte a munkát egy Gárdos és Társai néven nevezett tőkecsoport vállalkozásából, amely bérbe vette az üzemet. Már-már úgy látszott, hogy életerőre kap, a munkások és tisztviselők egyrésze újból kenyérhez jut és a fizetéshátralékok, kötelezettségek tisztázása után virágzásnak indul. A közérdeklődés hullámai azonban egy váratlan fordulat következtében újra felcsaptak a Kőolajfinomító R. T. körül.

A kapus adócsalásért jelenti le a vállalatot

Az új „ügy” egy névtelen feljelentés alapján robbant ki. Néhány héttel ezelőtt az a hír terjedt el Marosvásárhelyen, hogy a Kőolajfinomító R. T. ismét beszüntette a munkát. Beavattottak szerint a beszüntetés mögött nagyszabású adócsalás ügye húzódik meg. A gyár gépeit és tartályait hatóságilag lepecsételték. A pénzügyi hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak, nemcsak a jelenlegi bérlők, hanem az ezeket megelőző tulajdonosok ellen is. Egyes körök állításai szerint a névtelen feljelentést a Kőolajfinomító volt kapusa nyújtotta be a pénzügyi hatóságoknak. A többmillió leire rugó család ügye nagyrésztben még mindig a vizsgálóbírói aktácsomóban rejtőzik.

A feljelentés szerint a Kőolajfinomító hatalmas ciszternáiba naponként vagontelepekben szivattyúztak vizet az éjszaka leple alatt elszállított „fekete” termékek helyébe s minthogy a kőolaj és termékei könnyebb fajsúlyánál fogva a víz felszínén maradtak, a ciszternák az ellenőrzések alkalmával majdnem mindig telve voltak — „petróleummal”. Hihetetlen mennyiségű gyári termékek voltak ki ilyen úton a pénzügyi közegek ellenőrzése alól.

Az elszállításra kerülő termékek kísérő-bárcait, amelyeket három példányban kellett kiállítani, másclappal készítették oly módon, hogy mindegyik barchán más és más név szerepelt. Az okirathamisítással megtéteztet módon évek hosszú során keresztül hozták forgalomba a „fekete petróleumot”, anélkül, hogy a fogyasztási illetéket az államnak megfizették volna. A rendszeressé vált adócsalásért és okirat-

hamisításért vizsgálat indult nemcsak a Gárdos és Társai tőkecsoport, a jelenlegi bérlő ellen, amelyet tetten is értek, hanem Herdan, a közismert bucarestii nagymalmos fia ellen, valamint az ezt megelőző Steinberger és Prager-cég ellen is. A Steinberger és Prager-cég öt éven át volt a gyár tulajdonosa, Herdan fia 6-7 hónapig, a Gárdos és Társai cég pedig néhány hónapja vezeti az üzemet. A bünygyben azonban nemcsak a bérlők, a volt igazgatósági tagok szerepelnek, hanem több tisztviselő, üzemvezető és alkalmazott is.

A ZÁRLAT MIATT MEGBENULT AZ ÜZEM

A gyártelepre és a hozzá tartozó berendezésre és ingatlanokra kimondott bünygyi zárlat természetesen megbénította az üzem menetét. Az Albina-bank, amely a gyár tartályaiban lévő 80 ezer litert kitevő már kész áru eladásával alkarta az alkalmazottak 180 ezer leies követelését kiegyenlíteni, fellebbezést nyújtott be a zárlat határozat ellen. Egyben azzal is érvelt, hogy a lepecsételt gépeket ilyen módon nem lehet kellőképpen gondozni és ez nagy károkat okoz. A fellebbezést nagy érdeklődés mellett most tárgyalta a marosvásárhelyi törvényszék. A tárgyalás során kihallgatták Vaisiliu pénzügyi vezérfelügyelőt, akinek vizsgálata alapján május 25-én kimondották a zárlatot. Vaisiliu kijelentette, hogy az eddigi vizsgálatok szerint 5 millió az az összeg, amivel a gyár vezetői évek során keresztül az államot megkárosították. A hatalmas méretű adócsalás ügye jelenleg a vizsgálóbíró előtt van. Pénzügyi körök nagy érdeklődéssel figyelik a fejleményeket.

Teleki Pál magyar miniszterelnök nyilatkozott kormányának munkájáról

Rendezik a nemzetiségi kérdés. — A zsidótörvény és a földreform gyors végrehajtása

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf miniszterelnök a képviselőház ülése után a Magyar Élet Pártjának értekezletén hosszabb beszédet mondott. Bejelentette, hogy nehéz időben megy nyári szünetre a parlament és könnyen megtörténhet, hogy szükségessé válik majd az összehívása.

Fontos az, hogy a nemzet önértékeléssel, nyugalommal és bizalommal nézzen szembe a nehéz időkkel.

A továbbiakban a miniszterelnök beszélt a nemzetiségi kérdésről. Nem lehet — mondotta — azonos szabályokat és elveket felállítani a különböző nemzetiségi és területi csoportokra. Az igazságügyi miniszter foglalkozik azzal, hogy súlyosabbá tegyék a megtorlásokat az esetben, ha valakit nemzetiségében sértének meg.

Arra törekszik a kormány, hogy a nemzetiségi kérdéssel való foglalkozásból kikapcsolja az állami sovínizistákat és a nemzetiségi agitátorokat egyaránt.

A belügyminiszter intézkedett, hogy a nemzetiségi és vegyes vidékeken működő tisztviselők csak nyelvvizsga letétele után legyenek alkalmazhatók.

Azoknak, akik már alkalmazásban vannak, zártos határdőn belül el kell sajátítaniuk az illető népvidek nyelvét. Ezek ellenőrzése repülőbiztonsági módszerrel történik. Meg kell akadályozni, hogy filmen, vagy színházban bárkit nemzetiségében sértsenek.

Megfelelő iskolákat kell felállítani.

Ezen az úton elindult a kormány és nem áll meg. Ezekben az iskolákban az anyanyelven teljes államhűsöget kell tanítani. Abban, hogy a gyermekek milyen iskolába járnak, a szülő határoz. Ha befolyásolást tapasztalnak, szigorú büntetést rónak ki. Az állami ellenőrzésnek szigorúnak kell lennie. Csak így lehet igazi nemzetiségi békét teremteni.

A miniszterelnök még programszerűen nyilatkozatot adott arról is, hogy új közigazgatási törvény készül. A helyi hatóságok eddig a felelősséget mind magasabb hatóságokhoz hárították át, mert folyton fogvott a döntő hatáskörük. A felelősség elvét a helyi hatóságok hatásköre kiterjesztésével az alsóbb szolgálati fokokra is hatályossá kell tenni. A zsidótörvényt is a kijátszások lehetőségétől meg kell szabadítani. A földreform-törvény végrehajtását is gyorsítani kell.

A béke idők híres gavallériát, Sacelláry Györgyöt nagy pompával temették el

Finom öregurak és szép pesti színésznők kísérik utolsó utjára a bohém bankárt

Budapestről írják: Nagy részvét mellett temették el a magyar fővárosban Sacelláry Györgyöt, a békeidők híres gavallériát és életművészt, akit az óriási városban mindenki csak „Gyuri bácsi”-nak nevezett. A gyászolók között sok öregúr volt, jobbra a múlt századból ittfelejtett fehérhajú bácsik, akik emlékeztek Sacelláry György fénykorára.

EGY KARRIER KEZDETE

Gyuri bácsi búcsúztatásánál igazán el lehet mondani az örök búcsúztató sablont: egy színpalattal szegényebb lett a város... Gyuri bácsi tényleg érdekes színfolt volt Budapest életében, olyan szín, amelyet már nem lehet megkeverni azon a bizonyos palettán, ahol a pasztellszíneket most riktó és haragos színek szorítják háttérbe.

Történelmi szép élet fejeződött be. Sacelláry Gyuri bácsi szépen, elegánsan, vdáman és nagy hozzáértéssel élt nyolcvanöt évig...

Ismert és nagyon előkelő görög eredetű családból származott Sacelláry György, aki egyébként egyik vezető korifeusa volt az annyira gazdag budapesti görögkeleti egyháznak. Előbb katonáskodott, majd bankhivatalnok lett; később, persze még mélyen a régi békevilágban, az Osztrák-Magyar Államvasút Társaság hivatalnokaként. Úgy látszik, itt ébredt fel benne az érdeklődés a tőzsdei üzletek tágabb és szabadabb levegője, nagyobb lehetőségeket nyújtó terepére.

Sacelláry György otthagytta a hivatalnoki íróasztalt és bankházat nyitott, ami abban az időben nagyon nagy dolog volt, hiszen akkor még igen kevés magánbankház működött Budapesten.

Sacelláry György, akinek családja mérhetetlen nagy birtokon gazdálkodott, értett a földhöz, közelebb állt a terményüzlet lehetőségeihez, ezért a gabonaszakmát választotta. Kitűnő összehangolt tevékenységével hamarosan elérte, hogy a magyar arisztokrácia történelmi nevű ezerholdasai nála bonyolították le összes tőzsdei üzleteiket. Es, úgy látszik, Sacelláry Györgynek „igen jó keze volt”, mert híre hamar túlmélt az ország határain és a bécsi Jockey Club tagjai, Schwarzenberg és Lichtenstein hercegek és az osztrák arisztokraták egyre több és nagyobb megbízással látták el az akkor még csak Sacelláry Gyurinak és nem Gyuri bácsinak hívott, elegáns, fiatal, állandóan a legjobb társaságokban forgó bankár irodáját.

AZ ELSŐ „RING”

Sacelláry Gyuri tudta, hogyan kell élnie. Vidáman és gondtalanul. Nagy vagyonokat keresett, de nagy vagyonokat is költött. Kártyacsatái, gáláns randevói, utazásai körül legendák rajzottak, ugyanúgy, mint műkincseinek leírásai, amelyeket múzeumszamba menő lakásában halmozott fel. Igazi rajongója és ismerője volt a kelet és az antik világ művészetének és ha egy-egy ritkaságot hoz-

tak hozzá, nem nyugodott, míg meg nem szerezte. Mint ahogy a tőzsdén is keresztülvitte az akaratát mindenben.

Ő volt a tőzsdei „ring” egyik első megrendezője és az első zabringet ő hozta össze egy nagy zabkontremín-összefogás letörésére. Csak a politikában nem volt híve a va banquenak — törhetetlen, állhatatos hívéül szegődött Tisza Istvánnak, az ő programját képviselte több cikluson keresztül a magyar parlamentben is.

Tulajdonképpen a világháború volt az, amely záróköve volt Sacelláry György harcos pályafutásának. Ezt követően már Gyuri bácsi lett belőle. Három fiával együtt ugyan továbbra is kivette a részét az ország és a főváros társadalmi életéből, tőzsdei angazsmanjait azonban fokozatosan leépítette és különösen

a háborút követő konjunkturális években egészen visszavonult.

Az amerikai elnökválasztás esélyei

A republikánusok elnökjelölése nagy engedmény Roosevelttel felé

Washingtonból írják: Az amerikai republikánus párt elnökjelölése igen nagy meglepetést keltett. Először: mert a két legesélyesebb jelölt — Taft és Dewey — kiesett. Másodsor: mert Hoover volt elnök, aki reflektált arra, hogy Roosevelttel mérkőzések s revánst vegyen kibuktatójával szemben, szóba sem került. Harmadsor, mert mindazok közül, akik szóba kerültek, Wendell Wilkie személyében

olyan ellenjelöltet állítottak Rooseveltnak, akinek felfogása legközelebb áll a Rooseveltéhez.

Amerikában a pártkeretek korántsem olyan merevek, mint máshol. Két párt küzd százötven esztendő óta a hatalomért — a demokrata és republikánus, — de ezek programja állandóan változott s ennek eredménye, hogy a két párt programja közt sokkal kisebb a különbség, mint ugyanazon párt jobb- és balszárnya közt.

Az új republikánus elnökjelölt, Wendell Wilkie például, aki egyébként 48 éves, nagyiparos s a legkiválóbb szónokok, politikai erők egyike, — a párt legliberálisabb, szociális kérdésekben legradikálisabb tagjainak egyike. Közismert angolbarát és egyik heves vitatója volt a „csont-semlegesség”, a „ridég benemavatkozás” szószólóival szemben a szövetségesek nagyobb arányú megsegítésének. Sokkal közelebb áll tehát felfogásban Roosevelttel elveihez, mint egynekily konzervatív a Roosevelt saját pártjában.

A republikánusok — úgy látszik — annyira a roosevelti szociális politika és külpolitika hi-

Gyuri bácsi nem tudott lépést tartani a hirtelen feltörő fiatalokkal, — de nem is akart. Az ő üzletfelei, a történelmi nevű magnások jó része elszegényedett, a megszüktett országhatárok leszabdalták birtokaikat, eltűntek a Jockey Club osztrák arisztokratái is a Sacelláry-irodából. Gyuri bácsi ugyan feljárt még a tőzsdére, de inkább csak azért, hogy néhány kedves anekdotát elmondjon...

NEM ÉRTEM...

Rajongásig szerette fiatal és különösen egyikik: ifj. Sacelláry György volt állandó kísérője apjának. A fiatal Sacelláryt azonban jónéhány évvel ezelőtt tragikus szerencsétlenség érte, kizuhant egy belvárosi ház lépcsőházána korlátján át az udvarra és szórnyethalt. Gyuri bácsit nagyon megrendítette az eset, sokáig láthatatlan volt, de aztán az idő begyógyította ezt a sebet, mosolygós, piros-pozsgás, fehérhajjú figurája megint csak felbukkant a pesti éjszakában.

Gyuri bácsi soha nem volt beteg. Alig néhány hete, hogy ágyának esett.

— Nem értem Nem értem! — mondogatta betegágyán folytonosan. Nem értette az eseményeket és az embereket, akik az ő ügyfeleinek helyét elfoglalták a körülötte kavargó életben és nem értette azt, hogy ő beteg is lehet.

Csodálkozása nem tartott sokáig. Péter-Pál napjának ragyogóan szép délutánján finom öregurak és szép pesti színésznők elkísérték a családi sírboltig, mintha csak egy távoli utazásra indult volna... (A. I.)

veinek tartják a közvélemény nagy többségét, hogy csak úgy remélnek győzelmet, ha Roosevelt saját fegyvereinek a demokraták ellen való szegезésével veszik le a harcot.

Ezzel megismétlik négy évvel ezelőtti taktikájukat. Akkor ugyanis a nagytőke mindent elkövetett, hogy megbuktassa Roosevelttel, aki őket annyira megrendszabályozta s akit ők forradalmi szociálistának, sőt „szalón-bolsheviknek” bélyegeztek.

De mert látták Roosevelttel eszméinek óriási népszerűségét, hát nem konzervatív ellenjelöltet állítottak ellene, hanem Landon, aki a republikánus párt legradikálisabb tagja volt s akit a „Messias business”-t váró nagytőkék ugyan csak halálisan gyűlölték, „szalón-bolsheviknek” tartották. Úgy vélték azonban, hogy kutyabetegséget szörével lehet gyógyítani s inkább választják Landonnal a kevésbé rosszat, csak biztosan megbukjék Roosevelt, a százszázalékosan rossz, a könyörtelen, akivel nem lehet kompromisszumot kötni. Landon azonban megbukott, mert az amerikai nyárspolgárok azt mondták:

— Ha pálinkát akarok inni, akkor igazit iszom és nem pancsolatot; ha könyvet vásárolok, eredeti kiadásút veszek és nem kivonatos, átírt, enyhített, ifjúsági kiadást!

Roosevelt és Landon egyébként oly jó barátok voltak, hogy pár nappal a választás előtt együtt fényképeztették le magukat s ez a jó barátság fennáll, fenn is fog maradni Roosevelttel és Wilkie között is.

A republikánus párt favoritjai Taft és Dewey voltak.

Robert Alphonso Taft, az egykori elnök fia, Ohio állam szenátora, a legkonzervatívabbak egyike, a nagytőkék embere és egyik hangadója a benemavatkozás csoportjának. Thomas Edmund Dewey, New-York állam főügyésze és valóban óriási érdemeket szerzett azzal, hogy New-Yorkban kiirtotta a geszter-szervezeteket s könyörtelenül lépett fel a korrupció ellen. Mindössze 38 éves, elegáns szép ember, kitűnő szervező. Elsőrangú kortes: már ez évben negyvenhárom városban szónokolt, hogy híveket szerezzen. Mérsékelt gondolkodású, közelebb a liberálisizmushoz, mint a konzervatívizmushoz. Bukásukat az Anglia iránti rokonszenv, vagy részvét megerősödése okozta.

Legnagyobb meglepetés mégis az, hogy Hoover, a volt elnök, a párt feltétlenül legtehetségesebb és legtekintélyesebb tagja, szóba sem került, holott Hoover nagy agitációja Roosevelttel ellen főként — saját elnöksége érdekében történt. Nem is vitatható, hogy kudarcának oka is ebben rejlik. A republikánus párt nem akarta a Roosevelttel elleni személyes ellentétet kiélezni és nem akart olyan jelöltet demonstrálni, aki makacs ellenzékiségben mindent helytelenített, amit Roosevelttel csinált, vagy mondott, holott azok egy részét még az ellenzéki párt is helyeselte. Wilkie jelölése és Hoover ilyen nagy kudarc: néminemű, burkolt kiállítás Roosevelttel mellett.

A CAPITOL-ban

Ha a lányok megnőnek

Deanna Durbin

Az Apollo-ban

Egy anya drámai küzdelme gyermeke boldogságáért.

A kegyes hazugság

Főszerepekben: HILDE KRAHL - E. v. Klippstein - Otto Gebühr

1940. július 6.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

8-10 és este 10 óra után: 28-17

FÖLFELE

Úttalan utakon,
Meredéken, bozótokon,
Törni folyton egy cél felé:
Az életünket vinni le a hegyre.
Mint Sisyphus a kősziklát,
Hogy megfelfizessük a titkok titkát.
De vigyázza, vissza ne guruljon,
El ne törjön, le ne csorbuljon.
Szép ez így. Úttalan utakon,
Néha imádkozva... néha lázadozva
Békés szívvel, vagy zúgolódva,
Sikos kövekkel, vízmosással,
Úton útfélen kacagó virággal,
Mely csábít, maraszt, visszatart s rémít,
Hogy ne érjük el soha célunk végét.
Úttalan utakon
Küzdeni, viharral, szellekkel,
Madár sem járt szörnyű meredekkel,
Hogy végül beszéljünk az egékekkel.

Óh, addig homályos lesz a szemünk fénye!
Ezüst szürke lesz a hajunk!
Üsszegörnyed büszke vállunk
Tipegő, remegő, lesz a járásunk,
És ijedten kérjük majd:
Hát ilyenek vagyunk?!

Óh. Te tudod. Uram, hogy én nem sokallom,
Hisz tudod, hogy nem azért mondom,
Hogy börtömben e szomoró földet,
Még több keserű panaszal,
Csak néha szeretnék nőni felfele,
Mint a mezők liloma tavasszal.

Török Ilonka.

A megdondatlan beszéd emberek életébe kerül.

— Lisszabonba utazik a windsori herceg és felesége. Lisszabonból jelentik: A windsori herceg és felesége Spanyolországból jövet átlettek a portugál határt és utban vannak Lisszabon felé.

— Norvég aranyzárlatmány érkezett Amerikába. Baltimoréból jelentik: Norvégiai eredetű aranyzárlatmány érkezett az Egyesült Államokba 9 millió dollár értékben. Ennek az aranyzárlatmánynak kalandos története van. Egy Somma nevű hajó horgonyzott az egyik norvég fjordban és norvég kormányőrök megbízásából egy 17 éves gyermek csomagoként vitte az arany mennyiségeket a hajóra, mígnem hat hét leforgása alatt a teljes aranyzárlatmány már a gőzösön volt. Ekkor indult útnak a hajó, amelynek értékes zárlatmányáról nem szerzett tudomást senki és ma futott be a baltimorei kikötőbe.

— Levágta a légesavar egy fiatal kolozsvári egyetemli hallgató jobb karját. Kolozsvárról jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség áldozatául esett Margintanu Elena első éves tanárjelöltő. A fiatal lány, aki a repülés sportjának nagy kedvelője volt, beiratkozott az ARPA sportrepülő tanfolyamára. A fiatal lány rövid idő alatt igen szép haladást ért el, kifogástalanul vezette a gépet és több sikeres repülést is hajtott végre. Kedden ismét felszállt és jól sikerült rövid repülés után visszaérkezett a földre. Ekkor azt tapasztalta, hogy a motor működése nem kifogástalan. Közélebb ment, hogy megvizsgálja a hibát, de igen közel talált menni a géphez s a még teljes erővel forgó légesavar, a szó szoros értelmében, levágta jobb karját. A fiatal lány karjából vastag sugárban ömlött a vér és Margintanu Elena néhány pillanat múlva eszméletét veszítette. Azonnal gépkocsira tették és beszállították a kolozsvári klinika sebészeti osztályára, ahol gondos orvosi kezelés alá vették. Állapota súlyos, de minden remény meg van életbenmaradására.

— Felfüggesztik a félévig terjedő fogházbüntetések kitöltését. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminisztérium körrendeletében értesítette az ország valamennyi ügyészségét, hogy egyrészt a behívásokra, másrészt pedig a mezőgazdasági munkálatokra való tekintettel, a hat hónapig terjedő fogházbüntetések kitöltését november 15-ig felfüggeszti.

— Halálos szerencsétlenséget okozott az eldobott cigarettáé. Bucurestiből jelentik: Néhány nappal ezelőtt az Elisabeta-út 15 szám alatti épületben lévő „Foto-Film” fényképezési cikketek árusító üzletben tűz keletkezett és ennek következtében a háznak ez a szárnya teljesen leégett. A rendőri vizsgálat még aznap megállapította, hogy a történeteket Steiman Anna 24 éves pénztárnoknő idézte elő, aki megdondatlanul egy cigarettavéget egy filmtékeresre dobott. A tűz kitörése után a pénztárnoknő eltűnt és eleinte azt hitték, hogy lakására ment. Amikor itt keresték, kiderült, hogy hozzátartozóinak nem jelentkezett. Több napi kutatás után végül is szerdán délután megszenesedett holttestét a leégett fényképezési üzlet romjai között megtalálták.

Fontold meg, mit mondasz és hol beszélsz!

(—) A minimális fizetések megállapítására alakított bizottság Lungulescu Ilie táblai főelnök elnöke alatt tegnapi tartotta első ülését a belvárosi tanácsotthon üléstermében. A bizottság a Galvani villamosági vállalat munkásai kérelmére ült össze. A munkások a bizottság elé terjesztett kérelmükben munkabéruik javítását kérték, tekintettel arra, hogy a drágaság növekedett. A vállalat megbízottainak előterjesztésére a bizottság a munkások kérelmének tárgyalását keddre halasztotta.

A kataszteri illeték visszatérítését kéri a háztulajdonosok

A temesvári Háztulajdonosok Egyesülete azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy a városi hatóságok által beszedett kataszteri illetéket fizessék vissza a háztulajdonosoknak. Azzal indokolja kérelmüket, hogy az állam a pénzügyigazgatóság útján hajtja be azt az illetéket és ezért a város nem kívánhatja azt a háztulajdonosoktól, hogy azok kétszer fizessék meg ezt az illetéket. Ezzel kapcsolatban Disela Pavel városi tanácsnok kifejtette, hogy a pénzügyigazgatóság által behajtott kataszteri illeték az általános kataszteri alapot szolgálja, míg a város által beszedett illetéket az itteni kataszteri felülvizsgálási munkálataira fordítják. Erre különösen az új adókövetésnél lesz szükség, mert így az adót a tényleges helyzetnek megfelelően vehetik ki. A város különben törvényesen járt el. Ha a háztulajdonosok visszakérlik a pénzt, azt visszakaphatják, azonban saját érdeküket szolgálják, ha azt nem kéri vissza.

(—) Előkelő házasság. Dragan Nerva dr. igazgató-őr orvos és felesége, Dragan Hilda dr. orvosnő Sylvia nevű leányát feleségül vette Sibianu Gheorghe mérnök, Sibianu Vasile kolozsvári vasúti felügyelő fia. A polgári házasságtörvény a házassági tanuk Malaiu Titu dr. királyi közjegyző és Baran Coriolan dr. főpolgármester voltak. Az egyházi esküvő holnap, szombaton este hét órakor lesz az erzsébetvárosi görög keleti román templomban. Az egyházi szertartást Tiucra Patricie dr. főesperes végzi. A házassági tanuk Serb tábornok és felesége, valamint Fossati Attilio olasz konzul és felesége lesznek.

(—) Születések. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Schorr Izsák újságró Magdolna nevű leánya, Beke Sándor cipész Iona nevű leánya, Giucoana Aurel erdészeti szakiskolai ör Floarea nevű leánya, Mester István kovácsmester István nevű fia, Reimschrodt Márton földműves Judit nevű leánya, Wilhelm Ferenc műszerész Teréz nevű leánya, Matei Dimitrie villamosvasúti kalauz Dimitrie nevű fia, Gabriel Emil nyomdász Emil nevű fia, Csesznak Károly kertész Hildegard nevű leánya.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Péntek, július 5.

APOLLÓ: A kegyes hazugság (német film).
CAPITOL: Ha a lányok megnőnek (angol film).
CORSO: Fenygetés (francia film).
SCALA: Maja kettős házassága (német film).

Tűz a Vulcan-gyárban

A Gyárvarosban levő Vulcan gumiárugyárban tűz ütött ki, amelyet idejében észrevettek és a nagyobb katasztrófanak a gyorsan megérkezett tűzoltóság idejében elejét vette. Hajnali négy órakor támadt a tűz a gyár telepén, ahol sok gyűlékony anyag volt raktáron, amely azonban az eredményes oltás révén megmenekült. Megsérült a motorház és körülbelül háromszáz kilogramm gumi elégett. A kárt mintegy háromszáz ezer leire becsülik. A tűz keletkezésének oka ismeretlen, de valószínűnek látszik, hogy rövidzárlat okozta. Nem tartják azonban kizártnak, hogy a vegyi anyagokban támadt olyan folyamat, amely a tüzet előidézte. A gyár százharminc munkással dolgozik. A tűzkár miatt a gyári munka egyelőre megakad, mert a lángok a legfontosabb nyersanyagot pusztították el, amelynek beszerzése most alig lehetséges.

(—) A munkakamara közleménye. A könyvkereskedő által vállalt nyomdatermek előállítására vonatkozólag közli a munkakamara, hogy azok a könyvkereskedők, akik nem rendelkeznek nyomdászmeisteri képesítéssel, csak akkor vállalhatnak rendeléseket nyomdatermek előállítására, ha több, mint tíz alkalmazottat foglalkoztat és legalább húsz lőerőre berendezett saját nyomdájuk van és azt szakemberek vezetik. Különben a könyvkereskedő nem fogadhat el megrendeléseket még akkor sem, ha azokat törvényesen működő nyomdának adná is át. A könyvkereskedők azonban szabadon árusíthatnak közérdekű nyomtatványokat, ha azokat nem egy intézmény, vagy személy rendelésére készítik. Névjegyek készítését és árusítását a könyvkereskedő nem vállalhatja, mert ezeket rendelésre készítik. A saját nyomdával rendelkező könyvkereskedők könyvek készítését vállalhatják, mert a könyvek kiadása rendes kereskedelmi szerződéssel történik, amelyben a készített könyvek terjesztése is benfoglalatik.

(—) Gyászmlse. Néhai Mrazek Broniszlav dr. orvos lelki üdvéért ma, pénteken reggel nyolc órakor gyászintézetet lesz a belvárosi plébániateremben. A halálhíres évszfordulója alkalmából a rekviem Plesz József kanonok-plébános mondja. Mrazek Broniszlav hosszú időn át a belvárosi katolikus egyházközség tanácstagja volt.

(—) Az éhez család részére újabb Varga Imre Ujszentesről száz lelt adományozott. Az összeget köszönettel a nyomorgó családhoz juttatjuk.

Vichyben székel a belga kormány

Vichyből jelentik: A belga kormány Vichybe helyezte át székhelyét.

— A posta és a telefontársaság pere. Bucurestiből jelentik: Érdekes pereskedés kerül a közeljövőben az iflvi törvényszék elé. A posta vezérigazgatósága perbe fogta a telefontársaságot, amelytől különböző 1931-ben átengedett épületekért és anyagokért 44 millió 200 ezer lelt követelt.

(—) Adomány a szülőotthon javára. A Magyar Népközség Blaskovics-telepi gyűlésén vetette fel Kakuk János dr. igazgató-főorvos, a Magyar Népközség bányai tagozatának elnöke egy szülőotthon és csecsemőgondozó intézet létesítésének tervét, amely élénk visszhangra talált és máris tekintélyes összegek érkeztek erre a nemes emberbaráti célra. Újabbán a Déli Hírlap egyik nagyszabású előfizetője lapunk kiadói hivatalában ezer lelt adományozott a szülőotthon javára. A lelkes adományt köszönettel vesszük.

Utazási engedélyt kapnak Szamos tartományba a besszarábiaiak

Kolozsvárról jelentik: Szamos tartomány királyi helytartósága az alábbiak közlésére kérte fel lapunkat:

Tudomására hozzuk a Szamos tartomány területén élő összes zsidóknak és besszarábiai lakosoknak, hogy a belügyminisztérium rendelkezésének megfelelően, mindazok, akik Besszarábiába kívánnak utazni, elutazhatnak utazási engedélyek alapján, melyeket városokban a rendőrkészlet, vidékiek részére pedig a megyei prefekturák állítanak ki.

Ezeknek az utazási engedélyeknek az alapján, amelyeket egyenként állítanak ki, az illetők a CFR III. osztályán utazhatnak Besszarábiába.

A közleményt Tataru Coriolan dr. királyi helytartó írta alá.

= KÖZGAZDASÁG =

Igaztalan vád a kereskedők ellen a cukorkészletek eltitkolása miatt

Néhány nap óta az a helyzet, hogy Temesvárott cukorhiány jelentkezik. Ezért foglalkozott most a királyi helytartóság mellett működő árelenőrző bizottság is azzal a kérdéssel, miképpen lehetne a fogyasztó közönség cukorszükségletét minél könnyebben biztosítani és a gyárak készleteit a fogyasztó háztartásokhoz eljuttatni. Mert cukor a gyárakban van, a fogyasztás sem csökkent lényegesen, tehát

semmiel sem indokolt az, hogy városunkban cukorhiányról beszéljünk.

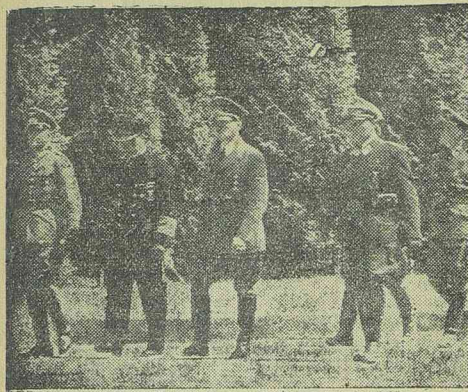
Freidorfon és Aradon is van cukorgyár, ezek üzemből vannak, a gyári termelés eredménye tehát rendelkezésre áll, itt legfeljebb arról lehetne szó, hogy az elosztás módja nem az a gyakorlati, amely a cukrot a legkönnyebben és legbiztosabban a kereskedelmén át a fogyasztóhoz juttatja. Egyik főszempont az volna — mondja Tóth Sándor, a Gyárvaros egyik tekintélyes kereskedője, — hogy a gyáraktól a kereskedelem fennakadás nélkül és mindenkor megfelelő mennyiségben kapja meg azt a cukormennyiséget, amely a nála vásárló közönség igényeinek a kielégítésére szükséges. Ha most már az árelenőrző bizottság rendelkezésére a kiskereskedő is kap a gyári lerakattól cukrot és 1—5 kilós mennyiségeket is lehet közvetlenül a gyártól beszerezni, akkor

a kereskedőnek sokkalta könnyebb lesz ezután ezt a fontos élelmiszer cikket raktáron tartani és a fogyasztónak rendelkezésre bocsátani.

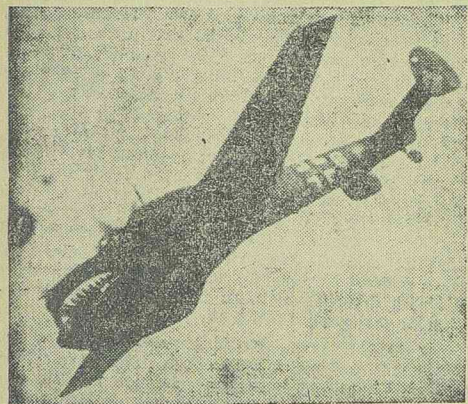
Joggal bíznak a kereskedők ebben, mert hiszen

a szükséghez képest mások is kaptak és kapnak cukrot kisebb mennyiségekben és megfelelő árak mellett a gyártól, tehát akkor a kereskedők készleteinek biztosítására is megvan a kellő előfeltétel. A közönség nagyon gyorsan és sokszor igazságtalanul ítél. Előfordult, hogy a kereskedő a hirtelen jelentkező fokozottabb keresletet nem tudta kielégíteni és máris bántó, olykor gyanúsító megjegyzések érték azok részéről, akik nem kapták meg azonnal a kért cukormennyiséget. Ilyenek hangzottak el: Önnök van cukra, de nem akar adni... vagy: Én többé be nem teszem a lábamat... Pedig az ilyen sértő,

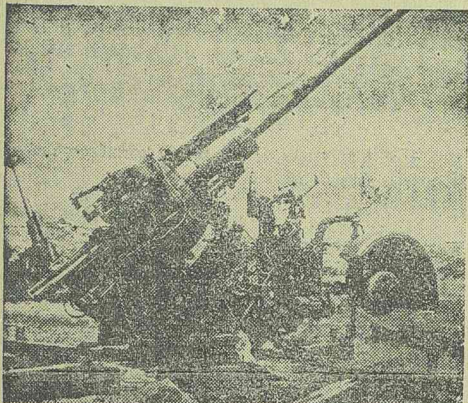
a tisztességes kereskedelemhez méltatlan kijelentések minden alapot nélkülöznek, mert a kereskedő nagyon jól tudja, hogy ha a raktáron levő készletet letagadja és a közönséget nem szolgálja ki, akkor érzékeny büntetésben lehet része. Az a fűszeres, aki reggeltől estig robotol a boltjában, igazán nem teszi ki magát annak, hogy eltagadja a vevőtől azt a cukrot, amelyen a megállapított hivatalos ár mellett úgysem keres annyit, hogy ezért érdemes volna akár sértő megjegyzést, akár büntetést vállalni. De ha a meglévő gyári készletek megfelelő helyes elosztási szervezettel és a mutakozó szükségletnek arányában — ilyenkor, gyümölcsbefőzés idejében minden háztartásnak több cukor kell — a kereskedőnek és ezzel a közönségnek is rendelkezésre állanak, akkor majd sem indokolt, sem indokolatlan cukorhiányról beszélni nem lehet.

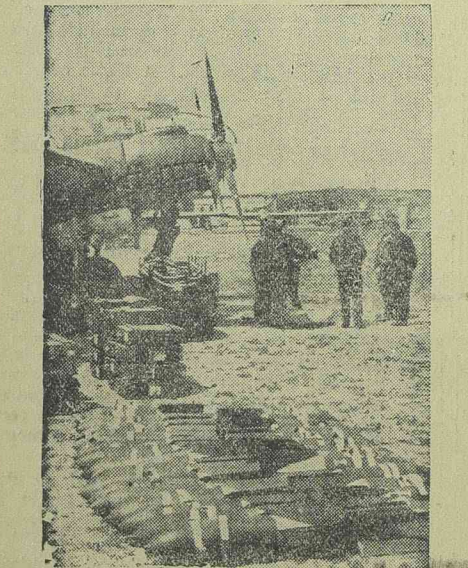
Compiègne történelmi nevezetességű percei, amikor Hitler kancellár és kísérete elhagyja a híres vasúti kocsi, amelyben a fegyverszüneti tárgyalások folytak.

A háborúban használt egyik német romboló repülőgépnek az eleje egy cápa fejéhez hasonlít, ezért repülő cápának is nevezik.

Egy angol légi elhárító ágyú, amelyet a német páncélos kocsik közeledésére a légvédelem menekülve otthagytott.

Német bukó harci repülőgépek indulás előtt az Anglia elleni támadásra egy francia repülőtéren.

Tipusáruk a textilszakmában

Megállapították a standardminőségű ruhaanyagok és a szappan hivatalos árát

A cukor ára nem emelkedett

A Monitorul Oficial legutóbbi száma a nemzetgazdasági miniszter rendeletét közli, amely szerint a cukor, cement és papír árai változatlanok maradnak. Ezzel szemben a szappan, a gyapjú és pamut-árú közszükségleti minőségeinek árát megállapították. Ezek az árak típusárúkra vonatkoznak, amelyek a népi szükséglet kielégítésére alkalmasak.

A textilgyárak kötelesek — amennyiben a standardizált minőségű áru gyártásával foglalkoznak, — kellő készletet előállítani. A gyárak felelősek az áru minőségéért.

AMINEK VÁLTOZATLAN MARAD AZ ÁRA

A nemzetgazdasági miniszter fenntartja a cement jelenlegi árát, vagyis a Mon. Oficial 117 számában közölt 12 leies kg.-kenti árat. Elutasítja a papirgyárak áremelési kérelmét, tehát a papír ára az 1937 május 19-én (a kartell törvény megjelenése idején) megállapított ár marad. Ugyanígy nem járult hozzá a minisztérium a cukor árának emeléséhez sem, tehát az a jelenlegi marad úgy a nagybani mint kicsinybani eladásban.

A STANDARDIZÁLT SZAPPAN ÁRA

A szappan tekintetében négy kategóriába foglalták a közszükségleti szappanokat. A toalettszappan ára nem lett megállapítva. A közszükségleti kategóriák a következők (az első szám az engros, a második a kicsinybani árat jelenti):

A. osztály. 35—45 százalékos zsírsavtartalmú házi mosószappan netto kg.-ként 36—42 lei.

B. osztály. 45—60 százalékos zsírsavtartalmú házi mosószappan netto kg.-ként 41—48 lei.

C. osztály. 60—75 százalékos zsírsavtartalmú, nem illatosított, csomagolatlan mosószappan 62—72 lei.

D. osztály. Illatosított, kartonbacsomagolt 60—75 százalékos zsírsavtartalmú mosószappan 70—82 lei.

Az árak a vevő székhelyére szállítva értendők. A számlabélyeget és nemzetrédelmi illetéket a vevő viseli.

Ugyancsak a hivatalos lap mai száma közli a hadsereg szükségletére szolgáló szappan műszaki előállításának feltételeit.

A típus-átmerekre vonatkozó átállapítás

A gyapjúszövetek árát a következőképpen állapították meg: (első szám a gyári, második a nagybani, harmadik szám a kicsinybani ár.)

Férfiparaszatárúk;

1. Loden, cukrángyapjúból, fekete, kávébarna, kék színben, 900—1000 gr. méterenkénti súlyban, 140 cm. széles 230—253—290 lei méterenként.

2. Loden, cigalegyapjúból a fenti és kakiszínben, 800—900 gr. súly, 140 cm. széles 330—363—417 lei méterenként.

3. Loden, szintelen, 680—730 gr. súlyban, 140 cm. széles 240—264—300 lei méterenként.

Női-paraszatárúk;

4. Poplin 90 cm. széles, 120—140 gr. súly, 180—193—228 lei.

5. Visla 90 cm. széles 150—175 gr. súly, 115—126—145 lei.

Városi ruhák;

6. Strájer-ruha, 580—630 gr. méterenként, 140 cm. széles 320—352—400 lei.

7. Férfi sportruhaanyag 450—500 gr. méterenként, 140 cm. széles 180—198—228 lei.

8. Raglánszövet 1100—1200 gr. méterenkénti súlyban, 140 cm. széles 440—454—556 lei.

9. Női kabátzövet 540—580 gr. méterenkénti súlyban 140 cm. széles 320—352—400 lei.

Minőségárúk;

10. Twill, egyenruhaanyag, 360—390 gr. méterenkénti súlyban, 555—610—700 lei.

11. Sheiland minta nélkül 480—580 gr. méterenkénti súlyban, 140 cm. széles 550—605—695 lei.

12. Férfi kabát, velour, minta nélkül, 1100—1200 gr. súlyban, 140 cm. széles, 920—1012—1163 lei.

13. Női velour, minta nélkül 570—630 súlyban 140 cm. széles 470—517—594 lei.

14. Kasha-anyag 90 cm. széles, 180—200 gr. súlyban 230—253—290 lei.

15. Kék strájer és Nemzet Pártja-szövet, 430—450 gr. súlyban, 140 cm. széles 750—825—948 lei.

16. Festett, különböző színű szövet (Stückfärber) 480 gr. súlyban 850—935—1075 lei.

17. Gabardin trenchcoatnak (tisztí és polgári) 500 gr. méterenkénti súlyban, 140 cm. széles, 950—1045—1200 lei.

(=) A bászági gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: búza 540—570 tengeri 520, zab 620, napraforgómag 850 lei százkilónként. Kamilla-tea 46 lei kilónként, a piac csendes, üzletkötés alig van.

Visszatérítik a közvetett adókat az exportált ipari termékek után

Rendelet-törvény az ipari export fehozásáról

A Monitorul Oficial legutóbbi száma rendelet-törvényt közöl, amelyben a kormány szabályozta az ipari termékek exportjának mikénti támogatását. A rendelet-törvény szerint azoknál az ipari termékek-nél, amelyeket az illető iparvállalat exportált, a pénzügyminiszter visszatéríti az összes közvetett adókat és illetékeket, nemcsak azokat, amelyeket az importált nyersanyagok után fizettek, hanem azokat is, amelyeket a gyártásban felhasznált mel-

léanyagok és segédanyagok után is fizettek.

A visszatérítendő illetékeket és adókat a pénzügyminisztérium ecélra létesített bizottságától kell kérni. Ez a bizottság állapítja meg a visszatérítés összegét. A törvénnyel kapcsolatban rövid időn belül meg fog jenni a pénzügyminiszter rendelete, a melyben részletesen fel fogják sorolni, hogy mely exportcikkekkel kapcsolatban vehető igénybe ez a kedvezmény.

A TERMÉSZET ÉLETE

Az állatok életözlőne és érzéke

A szabad természet ölen élőlényt, a természet szerinti látott el testi szervekkel, amint annak az élőlénynek a létfontartása és a terep, ahová az élete köve van, megkívánja.

A ragadozó állatok létfontartásához nagy testi erőre, finom látásra, hallásra, bátorságra és sok rafinériára van szüksége. A növényevő, rágcsáló és egyéb állatok szerveit más irányba fejlesztette ki nagyobb mértékben a természet. A szarvasok, őzek, zergék és nyulak részére a finom hallás, jó látás mellé még megadott az övédelmükhöz szükséges jó futóképesség is. Hiszen ezen állatok, békés és gyáva természetüknél fogva ki vannak téve a náluknál jóval kisebb ragadozók prédájául. Tehát, ha már nincs bátorságuk ellenségeikkel szembeállni, úgy legyen módjuk ahhoz, hogy azt, ha rájuk tör, hamar észrevehessék és tőle elmenekülhessenek.

A természet eme szép gondoskodásának gyönyörű példaképe láthatjuk a sündisznónál. Ő az állat, aki ki van téve az év minden szakában annak, hogy a ragadozók köznrédájává legyen. Ejjelenkint, amidőn a vetések között, a határ-árkok bokros, gazos oldalain, dűlőutak füves szélén, házi-kertek ágyásai között, szimatolatva keressél, a lehullott levelek füvek és hantok mögé megbújó rovarok után, sűrűn szemben találja magát, az ilyen helyeket rendszeren felkereső farkassal, rókával és az ebekkel. Vajon az ilyen találkák nem-e a mi tükcsünk halálát jelentenek, ha nem volna neki az ő jó védő fegyvere, az ő tükcsé bundája? Azon a poszton, ahová a természet őt oda állította, nem kellene futó lábak.

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

irta: KUN BÀN ANDRIS

21

Második mentselem, amiért a naplórast elhanyagoltam az, hogy még mindig nem tudjuk, hoi fogunk véglegesen megtelepedni. Bombayban mindössze két hétig voltunk és ebből Oliver csak tíz napig teljesített szolgálatot. Akkor parancs jött, hogy Burmába kell mennünk. Gyönyörű utazás volt ez. Elefánt hátán tettük meg. Kényelmes és szellős seelyemsátorban utaztunk, amelyet a hatalmas állat hátára erősítettek. Ugyancsak elefántok szállították csomagjainkat. Minden elefánton az állat nyakán illye benszüllött hajcsár volt. Ezenkívül felfegyverkezett benszüllöttek egész raja kísért minket és husz fehér katona is. Vadregényes vidéken haladtunk keresztül. Dzsungelek tele vannak tigrisekkel és parduokkal. Ha éjszakára letáboroztunk, sátraink körül mindig hatalmas tüzek égtek, amelyek arra szolgáltak, hogy a ragadozó vadakat elriaszassák. Így is megtörtént, hogy két benszüllött katonánk a ragadozó állatok áldozata lett.

Nagyon sok apró faucskán mentünk keresztül. A nép mindenütt sohasem látott piszkokban tengődött, azonban ruházatauk a szenny között is sokszíni, szivárványos és festői volt. Volt hely, ahol tartozkodólag fogadtak, másutt ellenséges tekintetek kísérték, de voltak helyek, ahol férfiak, asszonyok és gyermekek sokasága kíváncsian seregett körénk és ha apró ajándékokat vetettünk nekik oda, összeverekedtek azokért. Akadt olyan falu is, ahol a lakosság alázatosan, szolgálatkészen fogadott, de mégis nagyon vigyázni kellett rájuk, mert úgy loptak, akár a szarkák. Tolvajlásaikat szinte a szemünk láttára követték el anélkül, hogy észrevettük volna.

Burmában sem maradtunk sokáig. Voltunk három olyan helyen is, amelynek nincsen neve, csak száma. Ezek a helyek ugyanis nem városban, vagy

mert bogarazni sikerrel, csak lassú tempójú poroszkalással lehet. Téli időszakban is ott fekszik ő a bokrok alatt, a sáncok oldalain elhalt növények közé csinált téli fészékben, önkivületlenül megdermedve, ott is a tükcsé bundája védi meg őt, az éhes ragadozók felfalásától. Erdőt járó vadász bizonyára ismeri az állatok azon finom érzékét, ami őket a megszokott utakon figyelmezteti az óvatosságra. A lombhullás, elhalt faágak leesésétől eredő zöreje, harkályok, fakúszók kopacsolása, a faágak összeréséből eredő nyirkosság, ha azt a szél mozgatja stb. természetesen előfordulni szokott zörejeket lármákat, figyelembe sem vesznek, de ha erőművi úton történik egy zörrenés a közelükbe, pl. a puska ravaaszának felhuzásával járnai szokott halk keccenes, egy halk köhintés, egy vékony száraz ág ketté törése, egy mélyebb sóhajlás, vagy hasonló természetellenes zaj, ami az ők hallási környezetükben történik, rögtön felkelti az erdő lakóinak a figyelmét. Kitiñő érzékek birnak az időjárásra vonatkozólag. Jól előre megérik a nagyobb viharok közeledését, mely elől védett helyre húzódnak. Megérik a nagyobb hidegek, havazások hóolvadások közeledését is. Erre jó bizonyíték a vadudak időváltozás előtti húzásai. Hideg idő közeledése idején a varjú, a pipiske, a sármány, pinta, cinkék, az ökörszem is, mind az ember lakta helyekre húzódik, ahol a hideg vagy havazás beálltával is remél egy-egy falatod könnyebb szerrel keríteni. Időváltozás előtt az emlős ragadozók is korábban elhagyják rejtekhelyeiket, hogy az ilyen időváltozás előtt egyéb vadak mozgásaiból biztosabban kivehessék a vámat. Mert időváltozás esetén korábban mezdindul a vaddisznó konda. Korábban kel a szarvas, őz, nyúl és a zerge is. Iparkodnak magukat tele emni, hogy a beálló hideggel szemben ellenállóbbak legyenek. Enyhébb idő beállta előtt ismét változás észlelhető. Emberek lakta helyekről eltűnnek a puszta és az erdő állatai, madarai, visszamennek kirendelt helveikre. Azokat a helyeket, ahol napközben emberek tartózkodtak, az emlős ragadozók éjjel szeretettel fel-

közsegen vannak, hanem hegyek oldalán, mély völgyek rejtékén, folyók találkozásánál. Oliver megmagyarázta nekem, hogy ezek katonailag fontos helyek és azért vannak ott mindenütt kisebb-nagyobb őrségek. Az ilyen telep mindössze néhány házból áll. A nős tiszték külön bungalovot — így nevezik az indiai házakat — kapnak. A nőtelen tiszték abban az épületben laknak, amely egyuttal a közös étkező is. A kőzkatonák számára két-három blokkház áll rendelkezésre.

Minden tisztnek nyolc-tíz megszüllött szolgája is van. Ezek mind naplopók. Egyik a ruhát tisztítja, másik a fürdés és mosás számára melegíti a vizet, a harmadik tollas legyezővel hűsíti a levegőt, ha Oliverrel bungalovunk verendáján ülünk, a negyedik a konyhán a szakácsnak segít és így tovább. Nagyon ügyesen értik a dolgot, hogy mindegyik minél kevesebbet dolgozzon.

Az az egy előnyük van, hogy alig beszélnek. Csak akkor felelnek, ha kérdezzük őket. Akkor is csak annyit mondanak:

— Yes, szahib, vagy no, szahib.

Minden ilyen felelet alkalmával szertartásosan a mellükön keresztbefonják a karjaikat és szinte földig hajolnak.

A mi szolgáink, akiket még Bombayban osztottak mellénk, velünk vándorolnak egyik helyről a másikra és velünk lesznek, amik csak Indiában maradtunk. Így mégis csak megszokjuk egymást, mi őket és ők minket. A legtöbbnek már a nevét is tudom.

Most itt vagyunk Madrasban, amely nagy város. Itt meglehetősen nagy katonai helyőrség van. Ezenkívül számos polgári foglalkozású angol is tartózkodik a városban.

Madrasban is megkérdeztem Olivert, mint eddig minden állomáshelyünkön:

— Nincsen a tisztikarban a nagybátyád, Charles Fitz-Underwood kapitány?

— Nincs, — felelte mindannyiszor kurtán.

Most már azonban türelmetlen voltam és sürgettem a férjemet:

— A katonai hatóságok útján meg kellene tudnod a kapitány tartózkodási helyét. Azt hiszem, ez nem volna nehéz dolog.

Csodálkozva nézett rám

— Minek? — kérdezte.

keresik. A megszokott váltójuk irányában történt legkisebb változást is rögtön észre veszik, pl. egy-egy fa vagy bokor kivágása, ásás, egy oszlop felállítása is elég ahhoz, hogy a vad elterjén megszokott váltójáról. Minden olyan helyet, ahol őket egyszer megzavarták, ovatosan elkerülik, vagy azon a helyen gyorsított tempóban haladnak át. Ha valahol könnyű szákmányra tettek szert, azt soká megjegyzik és ott sűrűbben megjelennék.

Bíró Pál

(=) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.92—49.37, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül) török líra 82.92—92.

— A kereskedelmi kamarák közbenjárása a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték ügyében. A pénzügyminisztérium 104.861—940. számú közleményében értesítette a kamarák szövetségét, hogy a kereskedők részére történő gabonaeladások csak akkor mentesek a 2 százalékos illeték alól, ha a termelő lakásáról történnek. A szállodák nem kötelesek a nemzetvédelmi illetéket megfizetni az általuk kiadott szobák után. A továbbiakban a minisztériumi leirat közli, hogy a havi kimutatások, valamint a fizetési jegyzékek ügyében könnyítéseket tett. Végül közli, hogy a nemzetvédelmi illeték bélyegeinek szétosztása csakis a pénzügyi hatóságok útján lehetséges.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGALATA:

Pénteken, július 5-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bratianu téren levő Gűtz gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Dacilor ucca 10 szám alatt levő Kovács dr. gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Ciprian Porumbescu uccában levő Sárگا gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panaioth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Akkor nagy elhatározásra szántam el magamat. Eddig még nem tettem szótá előtte, amit Bruce Alfred mondott Bathban és amit Rosalietől megtudtam. Most azonban megmondtam neki:

— Kedves Oliver, nekünk azért kell megtalálnunk Fitz-Underwood kapitányt, mert neked bosszút kell álnod anyámért, akit elcsábított a férjétől és apámért, akit párbaiban megölt, amikor az letrülni akarta a beszélgetést.

Oliver nagy szemeket meresztett. Majdnem értelmetlenül nézett rám. Percenkig hallgatott, aztán megkérdezte:

— Hogyan gondolod ezt Liáne?

— Ugy, hogy párbaibra hívod ki a kapitányt.

— A tulajdon nagybátyámat?

— Az a sors szeresélyes véletlenje, hogy Charles Fitz-Underwood a nagybátyád. De te nekem a férjem vagy. Gondold meg, hogy a kapitány földülta szülőim családi boldogságát és ezenkívül megölté apámat. Ez nem maradhat megtorlatlanul.

— Edes szívem, — mondta a férjem csitítótan, amikor látta, hogy nagyon indulatos vagyok — anyád és apád mar odaát vannak az örökkévalóságban. Nem törődnek már földi dolgokkal. Anyád bizonyára nem is haragudott Charles nagybátyádra.

Mert hiszen ha ezt tette volna, akkor nem ment volna vele világgá, vagy ha később csalóduott volna benne, elhagyhatta volna. Apád pedig a másvilágban részes lett az isteni kegyelemnek és bizonyára az égen megbocsátott a kapitánynak, aki kétségen kívül nagyot vétkezett ellene.

— De én serte érzem magam, — fakadtam ki — én a megbánást nem tudom és nem akarom megbocsátani. Követem, hogy a férjem bosszút álljon. Neked párbaiboznod kell a kapitányval.

— Szivecském, ennek nem sok értelme van. Megerhetik, hogy golyóm eltalálja a kapitányt és halála földi emberek felfogása szerint jóváteszi a méhéhetetlen bünt, amelyet családoddal szemben elkövetett. De párbaibban az igazságos döntést nem lehet az élettelen golyóra bízni. Megtörténhetik nem lehet az élettelen golyóra bízni. Megtörténhetik, hogy a golyó engem talál és életemet kioldítja. Halálommal bosszút állanék? Gondold meg, te akkor fiatalon özvegyesre jutnál. Egyedül álllanál támasz nélkül a nagyvilágban.

(Folytatjuk)

Sporthírek mindenfelől

A Ferencváros megővta a BSK elleni mérkőzését. A Belgrádban megrendezett Ferencváros—BSK kis KK mérkőzés előtt a magyar csapat vezetősége óvást nyújtott be, mert Paicky Kroner, a kijelölt játékvezető nem jelent meg és így szükségbírónak kellett vezetnie a mérkőzést.

Chiroiu eltávozik a TMAC csapatából. Chiroiu, a temesvári munkásatléták válogatott hátvédje a cugiri UMC csapatához kérte átigazolását.

Jack Dempsey győzelme. Jack Dempsey, volt ökölvívó világ bajnok újból hozzáfogott a versenyzéshez és legutóbb legyőzte a texasi Clarence Luttrellt.

Megrendezik a Franciaország körüli kerékpárversenyt? Franciaország nehéz órákat él át, ennek ellenére sportkörökben már is arról beszélnek, hogy rövidesen megkezdik a versenyek megrendezését. Ezek közül legérdekesebb az a hír, amely arról szól, hogy megrendezik az 1940 évi Franciaország körüli kerékpárversenyt, amelynek természetesen propaganda jellege lenne. A verseny tíz szakaszból állana és azon az ország legjobbjai vennének részt.

Szűkebbkörű értekezlet Belgrádban. Megírtuk, hogy a szombatira tervezett belgrádi kis KK értekezlet elmaradt, mert Iuga Liviu dr. és Gidofaiy Pál dr. nem utazhattak el a jugoszláv fővárosba. Ehelyett a Ferencváros vezetői a vasárnapi mérkőzés után megbeszélést folytattak Kika Popovici, Simonovics és Andrejevics szerb megbízottakkal. A megbeszéléseknek nem volt hivatalos jellege.

Bolgar bíró vezeti a Rapid—Gradjanszky mérkőzést. A Rapid—Gradjanszky közti mérkőzést az eredeti terv szerint magyar bíró vezette volna le. A magyar játékvezető akadályoztatása miatt a kupa bizottság Atanasoff bolgar bírót kérte fel a mérkőzés vezetésére. A Ferencváros—BSK mérkőzés levezetésére Mies bécsi játékvezetőt delegálták.

Rádió

PÉNTEK, JÚLIUS 5.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vízállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsadó. 13.10: Déli hangverseny. 13.35: időjelzés, művészeti és kulturális hírek, sport. 14.15: Rádió ujság. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Turista krónika. 20.16: Narija Gabriel énekel. 20.40: Rádió ujság. 21: Előadás. 21.20: Szóktetés a szerályból. Mozart 3 felvonásos dalművének közvetítése. Az első felvonás szünetében (21.55—22.05): Rádió ujság. A második felvonás szünetében (22.50—22.55): sporteredmények. 23.35: Könnyű zene hanglemezeiről. 23.40: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasások. 13.10: Katonazene. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Híres kereskedők. Felolvasás. 17.45: Időjelzés, hírek. 18.15: Jahn Antal és Regös Andras tangóharmonika kettőse. 18.35: Hangképek a könyv sorsáról, a szerzőtől az olvasóig. Beszélő Révay József dr. 19.10: A rádió szalonzenekara. 19.40: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: „Budapest fejlődése” Szendy Károly dr. polgármester felolvasása. 20.55: A Waldbauer—Kerpely vonósnyegyes. 21.55: „Röptében a nyár körül”. Utazás térben és időben. Irta és összeállította Cs. Szabó László. 22.40: Hírek. 23.10: Tánclémez. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.25: Tibor Zoltán énekel zongorakísérettel. 21: Hírek. 21.25: Réthy Pál sakkelőadása. 21.50: Szórakoztató zenekari művek hanglemezeiről.

SZOMBAT, JÚLIUS 6.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vízállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsadó. 13.10: Déli hangverseny. 13.35: Időjelzés, művészeti és kulturális hírek, sport. 14.15: Rádió ujság. 15: Közlemények. 19.50: Ma-

gyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Színházi és filmkrónika. 20.16: Énekhangverseny. 20.40: Rádió ujság. 21: A rádió postája. 21.15: Táncczenekar. 22.15: Rádió ujság, sport. 22.30: Hanglemezek. 22.50: Szórakoztató zene. 23.40: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasások. 13.10: A rádió szalonzenekarának műsora. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés. 14.30: Szórakoztató hanglemezműsor. 15.30: Hírek. 17.10: „Bábjáték”, helyszíni közvetítés az egyik budapesti elemi iskolából. 17.45: Hírek. 18.15: Rádióposta. 18.50: Népesy Lucia és Telesi Sándor magyar nótákat énekel. 19.45: Uray Dezső felolvasása a 150 éves „Peleskei Nótárius”-ról. 20.15: Hírek. 20.25: Légy jó mindhalálig”. Móríc Zsigmond színműve. 22.40: Hírek. 23.10: Hangképek a magyar—német válogatott atlétikai mérkőzésről. Beszélő: Pluhár István. 23.35: A Chappy jazzzenekar műsora. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

A DÉLI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipscani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanesco szállodák-
kal szemben
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriei

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS ÉS HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szögig 20 leu, minden további szög egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szögig 30 leu, minden további szög kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nogrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmass

Bejáró, vagy mindenest keresetlik. Cím szivességből Bizony Ferenc házasságközvetítő irodájában Timisoara IV., Str. Vacărescu 11. (Bem u.) 1130

Perfekt víz és vasondoláló segéd (nő) felvétetik, állandó állás. Kohl I., Piata Bratianu 4. 1131

Állást keres

Perfekt gazdaasszony, aki bizonyítványokkal rendelkezik, helyben, vagy vidékre állást keres. IV., Str. Vacărescu 4. ajtó 1. 1123

Takarítást, mosást, vasalást vállal II. Str. Telegrafului 35. ajtó 8. 1210

Állás-vétel

Traktorok: Hanomag, Hart-Parr, Kasse és Ford, továbbá elevátorok, cséplők, magánjárók, daráló henger-
székek és herefejtők azonnalra kaphatók. Kedvező feltételek. Ing. Scheidvitz IV., Str. Bratianu 39. 1106

Fényképezőgép 10×15 jó objektívvel megvételre keresetlik. Erdelian Marincó Varias. 1132

Hirdessen
a Déli Hírlap-ban

Lakás

Bútorozott szoba fürdőszoba használatlalt magánházaiban, esetleg teljes el-látással kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3 szám. 1210

Egyszobás nappali lakás augusztus 1-re kiadó. IV., Str. Gheorghe Sincai 7. 1127

Augusztus 1-re bérbe keresek

3—4 szobás családi házat kerttel, csak napos oldalon. Ajánlatokat telefon 37—05 reggel 10-ig, vagy délben 1—4-ig kérek.

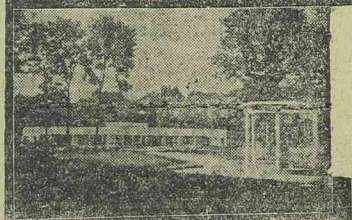
Különjéle

Biztos egzisztenciát nyújtó üzlet átvételéhez 150—200.000 leu tőkével társnőt keres intelligens, 50 éves, katolikus kereskedő. Vallás melléke. Leveleket fényképpel „Házasság lehetséges” jellege alatt a kiadóhivatal továbbítja. 1040

Kisasszonyt keresek

hat és kétésfél éves fiam mellé, aki a háztartásban is segítkezik. Havi fizetése 1400 leu. Csakis éves bizonyítványokkal rendelkező jöhet tekintetbe. Cím a kiadóhivatalban.

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat.
Szezon: május 1-től október 15-ig

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle vitamint, krémeket, krémeket és krémeket, három szímben. Kapható kizárólag a

Városi
gyógyszertárban

a „Fekete Sasok” az Arany Szarvas épületben I. Piata I. C. Brătianu.

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve
Waltrich

fordrás
II., Traian-tár és Str. Stefan cel Mare sarok
1—2—3—6 villamos megállójánál.

VESZEK

régiségeket, szőnyegeket, ezüsttárgyakat, ékszert, könyveket bélyeggyűjteményt „ARTA” Anticar, Str. Alba Iulia 5.